

Agro RINKA

ISSN 1648-987X

OFICIALUS INFORMACINIS STATISTINIS LEIDINYS

2004 m. rugpjūčio mėn. 16 d.

Nr.7

☐ Grūdų ir rapsų rinka	1 - 6 psl.
☐ Cukraus rinka	7 - 8 psl.
☐ Kiaulienos, jautienos, paukštienos ir kiaušinių rinka	9 - 14 psl.
☐ Pieno ir pieno produktų rinka	15 - 17 psl.
☐ Bulvių, daržovių, vaisių ir uogų rinka	18 - 22 psl.
☐ Europos Sąjungos Bendrosios žemės ūkio politikos apžvalga	22 - 24 psl.

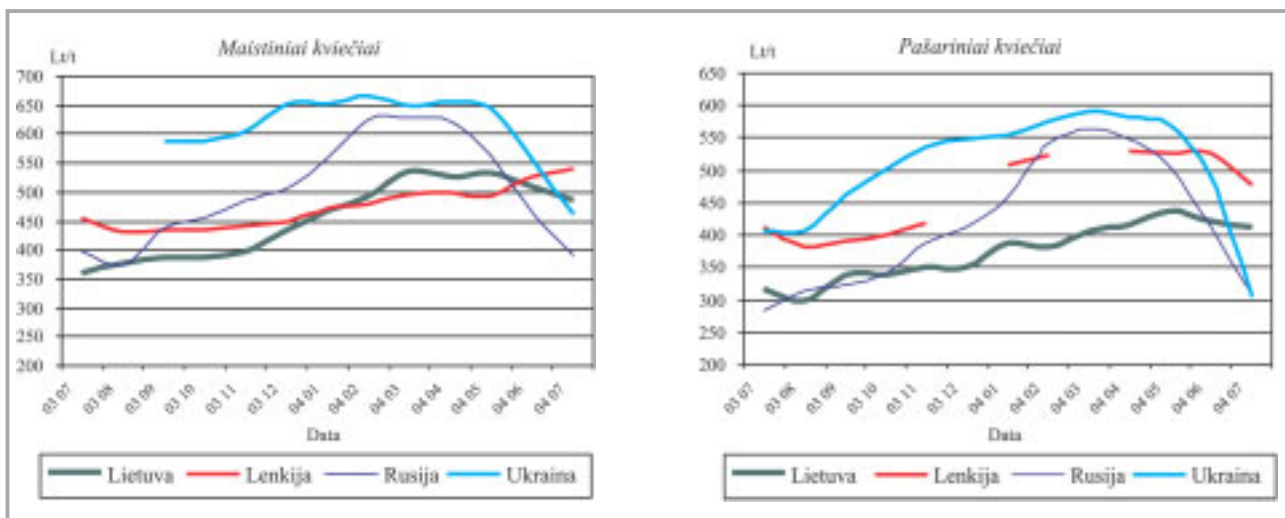
Grūdų ir rapsų rinka

Lietuvos grūdų ir rapsų rinkos apžvalga

Šiais metais javapjūtė vėluoja. Jei ankstesniais metais ji prasidėdavo liepos 25-rugpjūčio 1 d., tai šiais metais masinė javapjūtė turėtų prasidėti rugpjūčio 10-15 dienomis. Tuo tarpu rapsų derliaus nuėmimas jau vyksta. Tačiau šiais metais rapsų supirkėjai siūlo

tik 630-650 Lt/t, kai praėjusiais metais rapsų kaina siekė 700 Lt/t. ES valstybėse šiais metais prognozuojamas didesnis rapsų derlius negu praėjusiais metais. Todėl rapsų kainų didėjimo artimiausiu metu neverta tikėtis. ES grūdų prekybos asociacijos Coceral duomenimis, Latvijoje šiais metais

Maistinių ir pašarinių kviečių kainos Lietuvoje, Lenkijoje, Rusijoje ir Ukrainoje 2003-2004 m., Lt/t*

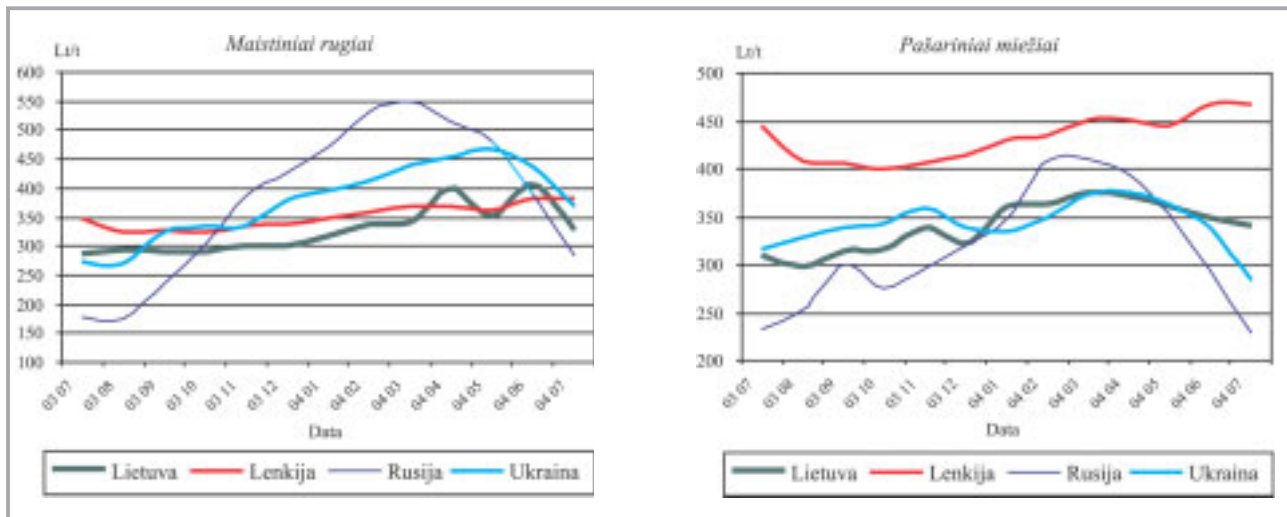

Pastaba: Lietuvoje – supirkimo kainos perdirbimo įmonėse; kitose valstybėse – augintojų kainos.
* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, ZMP

Maistinių rugių ir pašarinių miežių kainos Lietuvoje, Lenkijoje, Rusijoje ir Ukrainoje 2003-2004 m., Lt/t*

Pastaba: Lietuvoje – supirkimo kainos perdirbimo įmonėse; kitose valstybėse – augintojų kainos.
* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, ZMP

prognozuojamas 40 tūkst. t (2003 m. – 33 tūkst. t), Estijoje – 91 tūkst. t (2003 m. – 75 tūkst. t), Lenkijoje – 1,224 mln. t (2003 m. 754 tūkst. t), o Vokietijoje – 4,349 mln. t (2003 m. – 3,648 mln. t) rapsų derlius.

Vokietijoje 27-31 savaičių (06 28 – 08 01) laikotarpyje rapsų kaina sumažėjo nuo 266,4 EUR/t (919,83 Lt/t) iki 205,9 EUR/t (710,93 Lt/t). Lenkijoje naujojo derliaus rapsų kaina 31 savaitę

(07 26 – 08 01) buvo 963,9 PLN/t (753,15 Lt/t).

Remiantis Nacionalinės mokėjimo agentūros (NMA) paskelbtomis duomenimis, deklaruotas javų pasėlių plotas šiais metais sudaro 894,879 tūkst. ha – 3,54% didesnis negu praėjusiais metais. Lietuvos statistikos departamento (STD) duomenimis 2003 m. jis sudarė 864,300 tūkst. ha. Labiausiai padidėjo kukurūzų ir rapsų pasėlių plotai. Kukurūzų pasėlių

tesinys 4 psl.

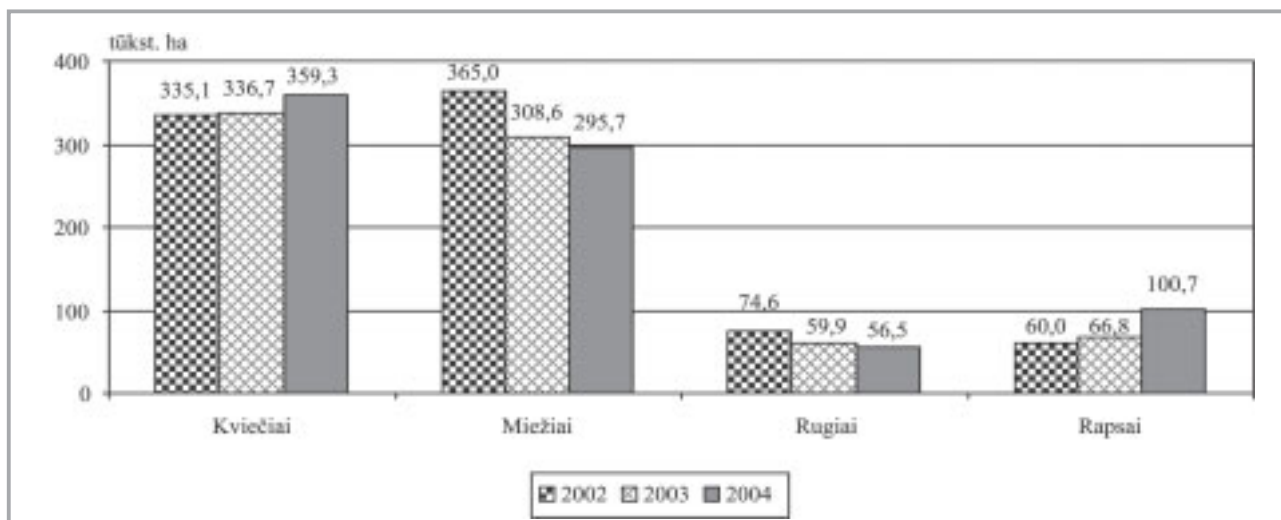
Grūdų supirkimo kainos Lietuvos įmonėse 2004 m. 07 12 - 08 08, Lt/t

Grūdai	Data	29 sav.		30 sav.		31 sav.		32 sav.		Savaitės pokytis, %	
		Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.
Kviečiai											
maistiniai I klasės		437,6	556,0	413,0	470,0	450,0	530,0	460,0	500,0	2,2	-5,7
maistiniai II klasės		-	-	390,0	470,0	400,0	400,0	-	-	-	-
pašariniai		495,0	495,0	374,0	498,0	300,0	452,0	276,0	500,0	-8,0	10,6
Rugiai											
maistiniai		-	-	350,0	350,0	294,8	346,0	300,0	300,0	1,8	-13,3
pašariniai		360,0	428,6	358,2	358,2	358,2	360,0	353,3	353,3	-1,4	-1,9
Miežiai											
maistiniai		320,0	320,0	-	-	-	-	300,0	300,0	-	-
safykliniai		-	-	463,0	463,0	467,0	476,0	-	-	-	-
pašariniai		270,0	375,0	290,0	335,0	270,0	360,0	230,0	340,0	-14,8	-5,6
Avižos		-	-	280,0	280,0	300,0	300,0	280,0	280,0	-6,7	-6,7
Grikiai		-	-	-	-	700,0	700,0	500,0	500,0	-28,6	-28,6
Kvietrugiai		270,0	410,0	350,0	401,0	300,0	398,0	320,0	320,0	6,7	-19,6
Kukurūzai (grūdams)		600,0	600,0	532,0	532,0	495,0	495,0	555,0	555,0	12,1	12,1
Kiti grūdai		-	-	345,0	345,0	400,0	400,0	-	-	-	-
Žirniai		400,0	400,0	-	-	396,0	396,0	452,0	452,0	14,1	14,1
Rapsai		-	-	-	-	-	-	650,0	690,6	-	-
Linų sėmenys		-	-	627,2	627,2	-	-	-	-	-	-

Šaltinis: ŽŪMPRIS

Kviečių, miežių, rugių ir rapsų pasėlių plotai Lietuvoje 2002-2004 m., tūkst. ha

Šaltiniai: NMA, STD

Javų, ankštinių ir aliejinių augalų pasėlių plotai bei derlius Lietuvoje 2003-2004 m.

Pasėliai	2003		2004		
	Plotas, tūkst. ha*	Derlius, tūkst. t*	Plotas, tūkst. ha**	Prognozuojamas derlius, tūkst. t	
				STD duomenimis***	LŽI duomenimis****
Avižos	48,30	114,60	53,97	106,32	140,32
Grikliai	16,30	14,70	21,83	16,59	24,01
Kukurūzai	2,20	8,70	16,67	57,17	
Kviečiai (vasariniai)	53,30	181,00	48,87	144,16	156,37
Kviečiai (žieminiai)	283,40	1023,10	310,45	1114,53	1241,82
Kvietrugiai (vasariniai)	11,90	32,70	7,58	17,12	21,21
Kvietrugiai (žieminiai)	66,20	181,50	76,22	206,56	251,53
Miežiai (vasariniai)	295,70	865,10	291,55	743,46	874,66
Miežiai (žieminiai)	12,90	34,70	4,15	11,49	
Rugiai	59,90	147,10	56,51	128,85	152,58
Kiti varpiniai javai, įskaitant varpinių javų mišinius	14,20	28,60	7,08	15,02	
Javai iš viso:	864,30	2631,80	894,88	2561,26	2862,51
Žirniai	7,80	21,60	11,65	24,35	
Pupos (lauko)	1,80	4,50	2,28	4,35	
Vikiai ir jų mišiniai	2,10	4,20	20,12	33,81	
Lubinai	2,00	2,80	2,60	2,91	
Ankštiniai augalai iš viso:	13,70	33,10	36,65	65,42	
Grūdai iš viso:	878,00	2664,90	931,53	2626,68	2862,51
Rapsai (vasariniai)	58,70	105,60	76,37	126,78	129,83
Rapsai (žieminiai)	8,10	13,90	24,30	48,84	58,31
Rapsai iš viso:	66,80	119,50	100,67	175,61	188,14
Iš viso:	944,80	2784,40	1032,20	2802,29	3050,66

Šaltiniai: NMA, STD, LŽI

* Lietuvos Statistikos departamento duomenimis

** Nacionalinės mokėjimo agentūros duomenimis

*** remiantis Lietuvos Statistikos departamento (STD) 2001-2003 m. vidutinio derlingumo duomenimis

**** remiantis Lietuvos Žemdirbystės instituto (LŽI) prognozuojamo 2004 m. derlingumo duomenimis

**Maistinių ir pašarinių kviečių vidutinės kainos (augintojų) kai kuriose Europos valstybėse
2004 m. 07 05 - 08 01, Lt/t***

Grūdai Valstybė	Kviečiai									
	Maistiniai					Pašariniai				
	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis, %	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis, %
Čekija	-	487,9	-	-	-	-	-	-	-	-
Didžioji Britanija	411,9	432,3	459,6	-	-	371,9	393,6	404,3	379,8	-6,1
Lenkija	539,0	540,0	541,1	536,6	-0,8	-	-	-	-	-
Rusija	414,0	402,3	-	357,4	-	350,8	332,2	-	244,1	-
Slovakija	497,2	479,6	-	377,0	-	483,4	-	483,7	324,9	-32,8
Ukraina	437,5	427,5	377,4	-	-	-	-	-	-	-
Vengrija	447,8	289,3	300,4	-	-	459,2	-	235,5	-	-
Vokietija	415,4	410,9	-	-	-	420,6	422,6	-	-	-

**Maistinių rugių ir pašarinių miežių vidutinės kainos (augintojų) kai kuriose Europos valstybėse
2004 m. 07 05 - 08 01, Lt/t***

Grūdai Valstybė	Maistiniai rugiai					Pašariniai miežiai				
	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis, %	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis, %
	Didžioji Britanija	-	-	-	-	-	336,6	331,5	303,8	301,8
Lenkija	380,5	377,7	378,8	373,2	-1,5	469,6	467,9	465,8	449,9	-3,4
Slovakija	-	443,3	344,9	337,0	-2,3	354,9	381,9	371,9	310,4	-16,5
Ukraina	358,4	350,1	297,3	-	-	277,3	270,7	213,4	-	-
Rusija	336,3	267,2	-	244,1	-	248,6	235,8	-	201,3	-
Vengrija	-	-	-	-	-	261,0	269,3	294,2	-	-
Vokietija	366,3	360,5	-	-	-	367,0	387,1	-	307,6	-

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: ZMP

plotas padidėjo 7,6 karto (iki 16,667 tūkst. ha), o rapsų – 50,70% (iki 100,667 tūkst. ha). Ypatingai padidėjo žieminių rapsų pasėlių plotas – 3 kartus (iki 24,296 tūkst. ha). Tačiau miežių pasėlių plotai sumažėjo 12,90% (iki 295,701 tūkst. ha), o rugių – 5,66% (iki 56,512 tūkst. ha).

Remiantis STD 2001-2003 m. vidutinio derlingumo duomenimis, šioms metams prognozuojamas 2,561 mln. t javų derlius (2003 m. – 2,632 mln. t). Iš jų kukurūzų derlius, palyginus su praėjusiais metais, turėtų būti 6,57 karto didesnis ir sudaryti 57,167 tūkst. t. Kviečių derlius turėtų padidėti 4,53% (iki 1,259 mln. t), kvietrugių – 4,43% (iki 223,685 tūkst. t), o rapsų – 46,96% (iki 175,611 tūkst. t). Prognozuojama, kad žieminių rapsų derlius gali padidėti net 3,5 karto (iki 48,835 tūkst. t). Tuo tarpu miežių derlius šiais metais turėtų sumažėti 16,10% (iki 754,950 tūkst. t), o rugių – 12,41% (iki 128,849 tūkst. t).

Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos (ŽŪMPRIS) duomenimis,

32 savaitę (08 02 – 08) grūdų supirkimas vis dar vyko vangiai. Iš viso supirkta tik 1243,10 t grūdų. Iš jų maistiniai kviečiai sudarė 114,00 t. Pašarinių kviečių supirkta 341,96 t, rugių – 31,00 t, o miežių – 577,80 t. Grūdų supirkimo kainos ir toliau mažėjo. Laikotarpiu nuo 29 iki 32 savaitės (07 12 – 08 08) labiausiai sumažėjo pašarinių rugių vidutinė svertinė supirkimo kaina – 16,95% (nuo 425,33 Lt/t iki 353,26 Lt/t). Pašarinių miežių kaina sumažėjo 15,45% (nuo 342,36 Lt/t iki 289,48 Lt/t), pašarinių kviečių – 9,73% (nuo 495 Lt/t iki 446,86 Lt/t), o kvietrugių – 10,93% (nuo 359,25 iki 320,0 Lt/t). Maistinių I klasės kviečių vidutinė svertinė kaina sumažėjo 3,57% (nuo 486,09 Lt/t iki 468,76 Lt/t).

Tarptautinės grūdų tarybos (IGC) pasaulinio grūdų derliaus, suvartojimo bei prekybos prognozė 2004/05 m.

Kviečiai

IGC liepos 28 d. atnaujino grūdų derliaus, suvartojimo ir prekybos pasaulyje 2004/05 m.

prognozes. Patikslintais duomenimis pasaulinis kviečių *derlius* 2004/05 m. turėtų sudaryti 606 mln. t. Tai 12 mln. t daugiau negu 2003/04 m. ir turėtų būti didžiausias derlius nuo 1997 m. Kviečių derliaus prognozė padidinta remiantis padidintomis derliaus prognozėmis Kinijai, Iranui ir Kanadai.

Didžiausias kviečių derliaus padidėjimas 2004/05 m. numatomas Europoje ir NVS šalyse. Tačiau kokia bus kviečių kokybė priklausys nuo oro sąlygų.

Pasaulinis kviečių *suvartojimas* 2004/05 m., palyginus su praėjusiais metais, turėtų padidėti 6 mln. t ir siekti 604 mln. t. Manoma, kad tam didžiausią įtaką turės išaugusi pašarinių kviečių paklausa.

Pasaulinė *prekyba* kviečiais 2004/05 m. lyginant su praėjusiais metais, turėtų sumažėti 1 mln. t ir sudaryti 100 mln. t. Prognozuojama, kad labiausiai sumažės prekyba maistiniais kviečiais. Tačiau prekyba pašariniais kviečiais turėtų išaugti. Numatoma, kad Kinija kviečių importą padidins 7 mln. t. Tuo tarpu kviečių importas į Europą ir NVS šalis turėtų žymiai sumažėti.

Numatomas rekordinis kviečių derlius 2004/05 m. labiausia turėtų padidinti penkių stambiausių eksportuotojų - Argentinos, Australijos, Kanados, Europos Sąjungos ir JAV – kviečių atsargas. Planuojama, kad jos sieks 45 mln. t ir bus 4 mln. t didesnės nei 2003/04 m.

Miežiai

IGC miežių *derliaus* prognozė 2004/05 m., palyginus su 2003/04 m., padidino 6,2 mln. t – iki 146,2 mln. t. Labiausiai miežių derliaus prognozė padidinta Kanadai, ES, Rusijai ir JAV. Numatoma, kad Rusijoje 2004/05 m. išaugs miežių *suvartojimas* pašarams. Todėl pasaulinio miežių suvartojimo prognozė padidinta iki 143,1 mln. t. Tačiau miežių suvartojimas 2004/05 m. visgi turėtų būti mažesnis negu 2003/04 m. Priežastis – prognozuojamas mažesnis miežių suvartojimas pašarams ES valstybėse.

Dėl prognozuojamo didesnio pašarų poreikio Irane *prekybos* miežiais prognozė 2004/05 m. padidinta iki 15,3 mln. t (2003/04 m. – 14,3 mln. t).

Pagal ŽŪMPRIS, NMA, STD, ZMP ir IGC parengė D. Pyrantienė ir R. Dereškaitė, tel.: (8-37) 397227

Ateities sandorių kviečių, miežių ir rapsų kainos tarptautinėse biržose 2004 m. 07 05 - 08 01

Grūdinė kultūra, birža	Pristatymo mėnuo	Mat. vnt.	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.		Savaitės pokytis, %
						Nac. val./t	Lt/t*	
Maistiniai kviečiai								
LIFFE	rugsėjis 2004	GBP/t	66,3	65,4	65,6	66,6	348,0	1,53
	lapkritis 2004	GBP/t	67,9	67,0	66,8	67,8	354,5	1,50
	sausis 2005	GBP/t	69,9	69,0	68,8	69,8	364,7	1,45
	kovas 2005	GBP/t	71,8	71,0	70,8	71,8	375,2	1,41
	gegužė 2005	GBP/t	73,6	72,5	72,4	73,4	383,8	1,45
	liepa 2005	GBP/t	75,3	74,4	74,1	74,6	389,8	0,61
MATIF	rugsėjis 2004	EUR/t	113,8	112,5	110,8	110,3	380,7	-0,45
	lapkritis 2004	EUR/t	114,3	113,3	112,5	111,0	383,3	-1,33
	sausis 2005	EUR/t	115,0	114,0	113,3	112,5	388,4	-0,66
	kovas 2005	EUR/t	116,0	115,0	115,0	113,5	391,9	-1,30
	gegužė 2005	EUR/t	118,0	117,0	115,8	115,5	398,8	-0,22
	liepa 2005	EUR/t	120,0	120,0	120,0	119,0	410,9	-0,83
Miežiai								
WCE	spalis 2004	CAD/t	129,7	126,0	122,0	122,0	262,6	0,00
	gruodis 2004	CAD/t	132,2	129,3	124,9	124,5	268,0	-0,32
	kovas 2005	CAD/t	136,5	133,3	128,9	128,2	276,0	-0,54
	gegužė 2005	CAD/t	141,0	135,0	131,0	134,0	288,4	2,29
Rapsai								
MATIF	rugpjūtis 2004	EUR/t	235,5	230,0	223,0	207,0	714,7	-7,17
	lapkritis 2004	EUR/t	240,3	234,5	230,0	217,0	749,3	-5,65
	vasaris 2005	EUR/t	246,0	238,0	234,5	224,0	773,4	-4,48
	gegužė 2005	EUR/t	248,0	242,0	240,0	229,0	790,7	-4,58

LIFFE – London International Financial Future Exchange Didžioji Britanija);
MATIF – The International French Futures and Options Exchange (Prancūzija);
WCE – Winnipeg Commodity Exchange (Kanada).

Šaltinis: Tarptautinės biržos

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Bus kompensuojamos kviečių saugojimo išlaidos

Atsižvelgdamas į tai, kad ne visi žemės ūkio veiklos subjektai turi sąlygas tinkamai paruošti išaugintą derlių iki prekinės kondicijos, Žemės ūkio ministras Jeronimas Kraujelis įsakymu (2004 m. rugpjūtis 3 d., Nr.3D-460) nustatė, kad iš Kaimo rėmimo programos lėšų bus atlyginamos 2004 metų derliaus I ir II klasės kviečių saugojimo išlaidos.

Oro sąlygos nebuvo palankios grūdų derliui, todėl jau dabar aišku, jog reikės grūdus vežti į sandėlius, džiovinti, kad būtų pasiekta ir neprarasta reikiama kokybė. Dalis žemdirbių teiraujasi, ar bus kompensuojamos tik kviečių, ar ir miežių saugojimo išlaidos. „Mes pernai vykdėme kviečių saugojimo programą, todėl ją galime tęsti ir šiais metais, kai pagal ES reikalavimus pasikeitė sektoriaus rėmimo sąlygos”, – paaiškino ministras Jeronimas Kraujelis.

Ministro nuomone, ši parama bus labiausiai reikalinga smulkiesiems ūkininkams, kurie nepasistatę grūdų džiovyklų ar saugyklų. Žemės ūkio veiklos subjektams, deklaravusiems javų pasėlių plotus, tačiau neturintiems tinkamų sandėlių šių metų I ir II klasės kviečių derliui išsaugoti, atvežusiems šiuos grūdus saugoti įmonėms, nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d. įskaitytinai atlyginamos saugojimo įmonėse išlaidos.

Ministras pavedė Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos vykdyti priimtų

saugoti įmonėse kviečių kokybės kontrolinę patikrą atsitiktiniu bei rizikos analizės būdu.

Įmonėms, priėmusioms saugoti žemės ūkio veiklos subjektų I ir II klasės kviečius ir sudariusiems su jais neatlygintinas saugojimo sutartis, už faktiškai saugotų bazinių kondicijų grūdų toną bus atlyginama 4 Lt saugojimo išmoka per mėnesį. Kviečių paruošimo iki bazinių kondicijų išlaidas žemės ūkio veiklos subjektai turės apmokėti pagal saugojimo sutartis.

Žemės ūkio veiklos subjektai, atveždami saugoti pirmąją kviečių siuntą, turės pateikti įmonei Paraiškos tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus 2004 m. gauti kopiją.

Šiomet visos naujosios Europos Sąjungos šalys narės laikosi vieningų intervencinio grūdų pirkimo reikalavimų. Nuo 2004 m. lapkričio 1 d. iki 2005 m. gegužės 31 d. į intervencinius sandėlius bus superkami kviečiai ir miežiai. Nustatyta vieninga Europos Sąjungoje 2004 metų kviečių ir miežių intervencinio pirkimo kaina – 101,31 eurų arba 349,80 litų už 1 toną grūdų. Minimalus intervencijai parduodamų vienos partijos grūdų kiekis turi būti ne mažesnis nei 80 tonų vienuolios grūdų. Lietuvoje intervencinį kviečių ir miežių pirkimą vykdys Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra. Atvirojo konkurso būdu atrinkta 16 sandėlių intervenciniu būdu perkamiems grūdams saugoti.

Šaltinis: ŽŪM, tel.: (8-5) 2391019

Pasaulinės grūdų eksporto kainos, EUR/t

Grūdai	Valstybė	2003 m.		2004 m.			Pokytis, %	
		07	05	06	07		Mėnesio	Metų
					EUR/t	Lt/t*		
Kviečiai	JAV HRW 2 kat.	120,2	134,2	127,1	129,2	446,0	1,7	7,5
	JAV SRW 2 kat.	112,8	122,5	112,3	114,2	394,2	1,7	1,2
	Argentina	122,8	130,0	113,1	115,8	399,9	2,4	-5,7
	ES, Prancūzija, FCW 1	124,6	143,3	135,3	117,5	405,7	-13,1	-5,7
	ES, Vokietija, B klasė	125,4	147,5	143,4	125,0	431,6	-12,9	-0,3
	ES, Didžioji Britanija, pašariniai	116,7	134,2	128,7	103,3	356,8	-19,7	-11,4
	Kanada, CWRS 13,5% baltym.	150,9	154,2	150,0	145,8	503,5	-2,8	-3,3
	Kanada, CWAD 1 kat.	204,4	176,7	173,8	175,8	607,1	1,2	-14,0
	Australija, ASW	143,9	155,8	151,6	147,5	509,3	-2,7	2,5
Kukurūzai	JAV 3 YC	85,1	105,0	95,1	85,0	293,5	-10,6	-0,1
	Argentina	82,5	95,0	88,5	83,3	287,7	-5,9	1,1
Miežiai	ES, Prancūzija, pašariniai	109,6	125,0	107,4	102,5	353,9	-4,5	-6,5
	ES, Vokietija, pašariniai	107,9	127,5	116,4	107,5	371,2	-7,6	-0,4
	JAV, PNW 2 kat., pašariniai	110,5	111,7	109,8	103,3	356,8	-5,9	-6,5

HRW - Hard Red Winter, SRW - Soft Red Winter, FCW - French Channel Wheat, CWRS - Canada Western Red Spring, CWAD - Canada Western Amber Durum, ASW - Australian Standart White, YC - Yellow Corn, PNW - Pacific Northwest

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: AMA

Cukraus rinka

ES šalių nuomonė dėl reformuojamo cukraus sektoriaus

ES prasadėjo diskusijos dėl cukraus sektoriaus reformos. Kaip ir tikėtasi, dauguma ES šalių, nors ir pripažįsta, kad dabartinį cukraus režimą po 2006 m. reikia keisti, pasisako prieš daugelį Europos Komisijos pasiūlymo nuostatų. Tik Jungtinė Karalystė, Danija ir Švedija iš esmės pritaria Europos Komisijos komunikatui ir net ragina greičiau įgyvendinti jo nuostatas. Olandija, Kipras ir Estija taip pat palaiko bendrą koncepciją. Su ja sutinka ir Vokietija, nors Vokietijos ministrės Künast nuomone būtina visapusiškai įvertinti kai kuriuos politinius klausimus. Tačiau beveik visos šalys pasisako prieš reformos įgyvendinimą nuo 2005 m., nes dabartinio cukraus sektoriaus reguliavimo tvarka baigs galioti tik 2006 m. Todėl Taryba raginama neskubėti priimti sprendimą.

Svarstymui pateiktame komunikate Europos Komisija siūlo per tris metus cukraus kainas sumažinti 33-37 proc. Cukraus gamybos kvotos per keturis metus turėtų būti sumažintos daugiau nei 2,8 mln. t. Tačiau daugelis ES narių laikosi nuomonės, kad reforma turėtų būti įgyvendinta per ilgesnį laikotarpį. Naujosios narės (Čekija, Lietuva, Slovakija ir Vengrija) nepitaria A ir B kvotų apjungimui. Portugalijos ir naujųjų ES narių delegacijos siūlo kompensacijos dydį diferencijuoti priklausomai nuo struktūrinės situacijos. Daugiausiai prieštaravimų susilaukė siūlymas kvotą perkelti kitai šaliai. Jam labiausiai priešinosi Ispanija, Airija, Italija, Graikija, Suomija, Portugalija, Vengrija ir Lietuva. Šios nuostatos įgyvendinimas būtų pavojingas minėtų šalių cukrinių runkelių augintojams. Prancūzija, kuriai Europos Komisijos pasiūlymas yra naudingiausias, iškėlė papildomus reikalavimus. Jos atstovų nuomone būtina išlakyti pakankamą išorinės rinkos apsaugos lygį ir atsižvelgti į atokių regionų poreikius bei į ES politinius išipareigojimus Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno baseino (AKR) šalims, ir PPO derybose ES cukrų apibrėžti kaip jautrų produktą. Cukraus reformos svarstymo rezultatai perduoti Specialiajam žemės ūkio komitetui. Europos Taryboje svarstymas bus pratęstas ne anksčiau kaip nuo lapkričio 22 d.

Cukraus ir jo produktų eksporto gražinamosios išmokos ir maito mokesčiai

Šių metų liepos 29 d. patvirtinta cukraus eksporto licencija 2003/04 prekybiniams metams. Ji sudaro 24 tūkst. t, esant maksimaliai 462,40 EUR/t

(1596,7 Lt/t) eksporto gražinamajai išmokai. 2004 m. birželio mėn. didžiausias išmokos dydis siekė 499,45 EUR/t (1723,1 Lt/t), gegužės mėn. – 499,50 EUR/t (1723,3 Lt/t), balandžio mėn. – 502,5 EUR/t (1733,6 Lt/t), kovo mėn. – 509,66 EUR/t (1758,3 Lt/t), vasario mėn. – 528,77 EUR/t (1824,3 Lt/t), o sausio mėn. – 531,64 EUR/t (1834,2 Lt/t). Lenkijai skirta 15 tūkst. t, Prancūzijai – 5 tūkst. t Danijai – 3 tūkst. t, o Didžiąjai Britanijai – 1 tūkst. t. 2004/05 prekybiniams metams paraiškos eksporto licencijoms gauti kol kas nepateiktos.

Liepos mėn. 29 d. patvirtintos ir gražinamosios išmokos už eksportuojamą cukrų ir jo produktus. Nustatyta, kad periodinės išmokos už eksportuotą baltąjį cukrų nuo šiol sudarys 43 EUR/100kg (148,4 Lt/100kg), už žaliavinį cukrų – 39,65 EUR/100kg (136,8 Lt/100kg). Gražinamosios išmokos už eksportuotą cukraus sirupą sieks 43,10/100kg (148,7 Lt/100kg), o už inulino sirupą – 81,89/100kg (282,5 Lt/100kg). Gražinamosios išmokos už chemijos pramonėje naudojamą cukrų sudarys 41,257/100kg (142,3 Lt/100kg).

Šių metų liepos 29 d. Europos Komisija padidino ir referencines cukranendrių bei cukrinių runkelių melasos importo CIF sąlygomis kainas, kurios naudojamos šių produktų importui kontroliuoti. Cukranendrių melasos importo CIF sąlygomis kaina padidinta iki 8,60 EUR/100kg (29,7 Lt/100kg), o cukrinių runkelių melasos – iki 10,05 EUR/100kg (34,7 Lt/100kg). Cukranendrių ir cukrinių runkelių melasos importas neapmokestintas.

Cukraus sektoriaus perspektyvos Rusijoje

Paskutiniu metu Rusijos cukraus rinka tampa vis labiau priklausoma nuo vyriausybės. Ypač didelis dėmesys skiriamas baltojo ir žaliavinio cukraus importo reguliavimui. Jo tikslas – padidinti cukrinių runkelių cukraus gamybą. Agentūros IKAR specialistai nuogaustauja, kad po penkis metus trukusio gamybos augimo 2004 m. cukraus gamyba gali sumažėti nuo 1,93 mln.t iki 1,8 mln. t.

Nors cukraus pramonė 1999-2003 m. laikotarpiu suklestėjo, cukrinių runkelių sėklininkystės ūkis nuolat silpnėjo. Nuo 1999 iki 2003 metų cukrinių runkelių sėklininkystei skirti plotai sumažėjo 1,9 karto.

Analizuodami Rusijos cukraus rinkos perspektyvas, analitikai atkreipia dėmesį į tai, kad nuo 2005 m. sausio 1 dienos Rusijoje įsigalios laisvas importo režimas su Moldavija, o nuo 2007 m.

sausio 1 d. – su Ukraina. Esant tokiai situacijai, bus stengiamasi reorganizuoti Rusijos cukraus sektorių. Iš minėtų šalių cukrus į Rusiją bus importuojamas be maito mokesčio. Moldavijos cukraus eksporto dydis per metus gali siekti 200 tūkst. t, o Ukrainos – net 2,0-2,5 mln. t.

Rusijos cukraus gamybos sumažėjimui didelės įtakos turi ir žaliavinio cukraus importo suvaržymai. 2004 m. pirmų 6 mėnesių laikotarpiu, lyginant su ankstesniais metais, žaliavinio cukraus importas sumažėjo beveik perpus arba 1,27 mln. t. 2003 m. pabaigoje žaliavinį cukrų perdirbo 59 fabrikai (iš 92), o šių metų birželio 30 d., – tik 17. Esant tokiai situacijai, dauguma fabrikų dirba nepilnu pajėgumu, didėja įsiskolinimai valstybės biudžetui, dauguma darbuotojų nuo sausio mėnesio išleisti neapmokamų atostogų. Tuo tarpu nelegalus baltojo cukraus importas iš NVS šalių nuolat auga. Nuo praeitų metų pabaigos į Rusiją įvežta 490 tūkst. t kontrabandinio cukraus. Lyginant su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu kontrabandos mažai išaugo apie 60% (185 tūkst. t)

Importui į Kaliningrado srities laisvąją ekonomikos zoną netaikomi jokie mokesčiai. Į šį regioną daugiausia eksportuojamas cukrus iš Lenkijos bei kitų ES šalių. Kaliningrado srityje cukraus vidutinė kaina siekia apie 300 USD/t (843,9 Lt/t). Palyginimui, vidutinė cukraus kaina Rusijoje yra 578 USD/t (1625,9 Lt/t). Todėl importuotojai ekonomiškai suinteresuoti didinti cukraus importą į Rusiją per šią sritį.

Cukraus kainos pasaulinėje rinkoje

Didmeninės baltojo cukraus kainos Londono biržoje šių metų 30-32 savaitių (07.19–08.08) laikotarpyje padidėjo nuo 244,1 USD/t (683,2 Lt/t)

iki 252,3 USD/t (723,1 Lt/t). Niujorko biržoje žaliavinio cukraus didmeninės kainos išaugo nuo 178,9 USD/t (500,7 Lt/t) 30 savaitę (07.19-25) iki 182,0 USD/t (521,6 Lt/t) 32 savaitę (08.02-08).

Šių metų 32 savaitę (07.26-08.10) kai kuriuose Rusijos regionuose didmeninės cukraus kainos nežymiai padidėjo. Pavyzdžiui centrinėje Rusijos dalyje cukraus kaina šoktelėjo iki 586,7 USD/t (1681,5 Lt/t), gamybos regione – sumažėjo 0,62% (iki 563,8 USD/t (1615,9 Lt/t)), o kituose – padidėjo 0,26% (iki 584,9 USD/t (1676,3 Lt/t)).

Po užsitęsusių derybų etapo Dohoje, PPO pritarė didžiausioms pasaulio cukraus rinkos dalyvėms, kad dabartinė ES cukraus rinkos reguliavimo sistema turi būti liberalizuota. Didžiausios pasaulinės cukraus gamintojos – Brazilija, Australija ir Tailandas pareikalavo, kad ES reformuotų cukraus sektorių. Panaikinus šiuo metu galiojančią subsidijų sistemą, pažeidžiančią bendrąsias prekybos taisykles, metinės ES cukraus eksporto apimtys turėtų sumažėti dviem trečdaliais ir siektų apie 1,3 mln. t. Toks PPO sprendimas ypač palankus Brazilijai, Australijai ir antrajai pagal cukraus eksporto dydį valstybei – Tailandui, kurio pajamos iš cukraus eksporto, reformavus ES cukraus sektorių kasmet padidėtų 1,4 mlrd. USD (3,94 mlrd. Lt). Šių šalių teigimu ES subsidijų sistema skatino cukraus gamybą Europoje ir didino cukraus pasiūlą pasaulinėje rinkoje. Todėl pasaulinė cukraus kaina mažėjo.

Suvaržant ES cukraus eksportą, cukraus kainos pasaulinėje rinkoje turėtų padidėti apie 10%.

Pagal ŽŪM, IKAR, LIFFE, CSCE ir Sugartech parengė Edvardas Kazlauskas, tel.: (8-37) 397204

Didmeninės cukraus kainos kai kuriose pasaulinėse prekybos biržose, USD/t

Birža	Produktas	30 sav.	31 sav.	32 sav.		Savaitės pokytis, %
				USD/t	Lt/t*	
Londonas						
LIFFE	Baltasis cukrus	244,1	249,1	252,3	723,1	1,27
Niujorkas						
CSCE	Žaliavinis cukrus	178,9	181,4	182,0	521,6	0,33
Rusija						
PROD	Baltasis cukrus	564,9	567,3	563,8	1615,9	-0,62
REG	Baltasis cukrus	584,1	583,4	584,9	1676,3	0,26
CNT	Baltasis cukrus	577,9	584,6	586,7	1681,5	0,36

LIFFE - London International Financial Future Exchange (Didžioji Britanija);

CSCE - Coffee Sugar and Cocoa Exchange (Niujorkas);

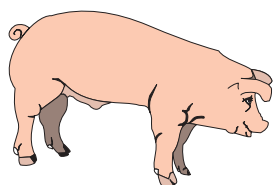
PROD - Cukraus gamybos regionai Rusijoje;

CNT - Centrinis Rusijos regionas;

REG - Kiti Rusijos regionai.

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: Tarptautinės biržos

Kiaulienos, jautienos, paukštienos ir kiaušinių rinka

Jaunų buliukų supirkimo kainos pagal skerdenas 2004 m. liepos mėnesį naujosiose ES narėse

Šių metų liepos mėnesį (28-31 sav.) vidutinė jaunų buliukų supirkimo kaina pagal skerdenas ES sumažėjo 0,6% (nuo 273 iki 271 EUR/100 kg). Buliukų supirkimo kainos nepakito Latvijoje, Maltoje, Kipre bei Slovakijoje. Tačiau kai kuriose naujosiose ES narėse jaunų buliukų supirkimo kainos didėjo, pvz.: Estijoje – 12% (nuo 149 iki 167 EUR/100kg), Slovėnijoje ir Vengrijoje – 5%, (atitinkamai nuo 236 iki 250 EUR/100kg ir nuo 219 iki 225 EUR/100kg).

Lietuvoje per tą patį laikotarpį jaunų buliukų supirkimo kainos sumažėjo 20% – nuo 190 EUR/100kg iki 151 EUR/100kg. Šių galvijų supirkimo kainos sumažėjo ir Lenkijoje. Tiesa, ne taip smarkiai kaip Lietuvoje – 7% (nuo 198 iki 185 EUR/100kg).

Jaunų buliukų vidutinė supirkimo kaina 31 savaitę buvo mažesnė negu vidutinė šių galvijų kaina ES: Lietuvoje ir Latvijoje – 44%, Estijoje – 38%, o Lenkijoje – 32%. Tačiau Maltoje ir Kipre

jaunų buliukų supirkimo kainos viršijo vidutinę kainą ES, atitinkamai 19% ir 11%.

ES didėja jautienos paklausa

Po ilgai trukusios krizės jautienos sektoriuje dabartiniu metu ES padidėjo jautienos suvartojimas. Pirmą kartą daugiau nei 20 paskutiniųjų metų laikotarpiu jautienos suvartojimas 2003 m. viršijo gamybą. Remiantis Europos Komisijos parengtomis prognozėmis, nuolatinis jautienos trūkumas ES turėtų išlikti iki 2011 m.

Prognozuojama, kad jautienos gamyba turėtų didėti, tačiau numatomas augimas bus trumpalaikis. Gamybos sumažėjimą perspektyvoje gali įtakoti 2005 metais prasidėsiantis veislinių galvijų mažinimas pagal Didžiosios Britanijos „trisdešimties mėnesių“ schemą - palaiptiui atsisakant tiesioginių išmokų jautienos gamybai.

Europos Komisijos pranešime informuojama, kad 2011 m. jautienos gamyba ES-25 šalyse gali sumažėti iki 7,9 mln. t.

ES prognozuojamas kiaulienos gamybos bei paklausos didėjimas

Europos Komisijos duomenimis, ES kiaulienos gamyba 2004-2011 m. laikotarpiu turėtų augti. Tačiau

tęsimys 11 psl.

Galvijų supirkimas pagal skerdenas Lietuvoje 2004 m. 06 07 - 07 04*

Galvijai (pagal raumeningumo klases)	Paskerstų galvijų skaičius, vnt.				Vidutinė (svertinė) kaina, Lt/100kg				Savaitės kainos pokytis, %
	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	
Jauni nekastruoti buliai (A)									
R (R1+R2+R3)	0,0	0,0	9	0,0	0,0	0,0	693,41	0,0	-
O1	0,0	21	14	0,0	0,0	644,86	620,01	0,0	-
O2	11	21	15	15	654,67	651,89	628,72	524,35	-16,60
O3	0,0	0,0	10	7	0,0	0,0	626,82	500,86	-20,10
O (O1+O2+O3)	15	49	39	36	642,32	647,30	625,07	524,38	-16,11
P1	0,0	8	0,0	0,0	0,0	598,81	0,0	0,0	-
P2	0,0	0,0	3	5	0,0	0,0	583,8	464,01	-20,52
P (P1+P2+P3)	6	19	5	9	581,53	616,90	575,12	477,92	-16,90
S-P	24	69	53	47	640,04	638,90	634,81	518,75	-18,28
Karvės (D)									
P1	0,0	7	7	0,0	0,0	496,78	464,61	0,0	-
P (P1+P2+P3)	15	21	9	9	506,26	462,96	461,68	408,55	-11,51
S-P	20	33	11	10	507,31	473,28	455,58	409,84985	-10,04
Telyčios (E)									
O3	0,0	6	0,0	0,0	0,0	596,44	0,0	0,0	-
O (O1+O2+O3)	12	11	0,0	8	631,58	600,75	0,0	487,25	-
S-P	17	14	0,0	12	610,52	591,31	0,0	469,91	-

Pastaba: 0,0 – reikšmė yra mažesnė nei pasirinkta imtis
* tyrimų imtis – apie 3% visų galvijų skerdimų skaičiaus

Šaltinis: ŽŪMPRIS

**Galvijų supirkimo vidutinės kainos Europos Sąjungos valstybėse 2004 m. 2004 07 12 - 07 25,
EUR/100kg (šaldytos skerdenos)**

Kategorija	Jauni buliukai		Jaučiai		Karvės		Telyčios	
	29 sav.	30 sav.	29 sav.	30 sav.	29 sav.	30 sav.	29 sav.	30 sav.
Belgija	234,17	233,93	-	-	177,17	178,07	270,76	270,95
Čekija	225,42	228,15	-	-	155,12	153,89	177,15	178,13
Danija	248,95	250,41	248,68	261,29	163,09	159,02	241,17	242,57
Vokietija	253,02	255,29	228,68	223,20	195,75	197,65	231,50	233,37
Estija	163,60	165,58	-	-	108,09	116,65	148,01	150,84
Graikija	361,59	361,03	-	-	144,49	151,78	347,72	343,06
Ispanija	264,79	266,33	-	-	136,65	135,01	279,51	282,17
Prancūzija	275,13	274,73	279,08	282,47	255,29	258,77	322,12	322,79
Airija	265,92	265,28	260,77	257,24	185,73	179,56	259,76	257,26
Italija	317,55	315,47	-	-	155,51	154,20	349,80	350,28
Kipras	300,68	300,55	-	-	194,15	194,07	274,91	274,79
Latvija	157,28	150,10	-	-	133,74	123,89	138,21	143,32
Lietuva	188,80	182,06	-	-	130,85	-	172,74	-
Liuksemburgas	303,45	301,79	270,83	262,59	226,85	225,94	275,99	275,28
Vengrija	224,00	219,79	-	-	169,11	156,03	218,61	224,80
Malta	322,07	322,37	-	-	-	-	-	-
Olandija	239,21	237,73	-	-	199,11	206,72	-	200,00
Austrija	265,19	267,62	270,17	264,54	189,97	191,31	247,01	245,38
Lenkija	187,26	185,09	-	-	147,63	145,47	162,85	163,13
Portugalija	281,95	277,00	-	-	142,69	141,99	295,00	271,90
Slovėnija	245,43	249,06	237,66	-	111,50	113,90	222,61	233,42
Slovakija	213,18	213,46	-	-	151,59	150,48	167,92	182,58
Suomija	243,49	243,32	-	-	145,61	145,47	190,89	192,02
Švedija	238,69	236,92	234,80	233,32	178,79	178,66	222,36	226,98
Didžioji Britanija	297,16	279,80	290,86	291,96	-	-	289,34	289,83
ES vidutinė kaina	270,99	271,09	276,20	275,70	198,80	200,15	275,54	276,48

Šaltinis: Europos Komisija

Galvijų supirkimas pagal gyvą svorį Lietuvoje 2004 m. 07 12 - 08 01*

Paskersti galvijai pagal kategorijas		Paskerstų galvijų skaičius, vnt.			Vidutinė (svertinė) kaina, Lt/100 kg			Savitės kainos pokytis, %
		29 sav.	30 sav.	31 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	
Buliukai ir jautukai (3-36 mėn.)	I kat.	367	313	342	334,90	299,43	275,43	-8,02
	II kat.	181	158	200	312,31	271,96	256,79	-5,58
	III A ir III B kat.	120	110	127	292,98	256,06	237,38	-7,30
	IV A ir IV B kat.	57	48	61	273,09	255,45	219,07	-14,24
	V A ir V B kat.	0,0	14	5,0	0,00	234,65	188,12	-19,83
	VI A ir VI B kat.	0,0	-	0,0	0,00	-	0,0	-
Bendra vidutinė/Iš viso:		725	643	735	320,38	283,27	261,08	-7,83
Telyčios (3-36 mėn.)	II kat.	142	106	145	291,55	249,72	231,59	-7,26
	III A ir III B kat.	48	56	46	275,30	229,98	209,47	-8,92
	IV A ir IV B kat.	33	24	33	245,71	221,28	176,41	-20,28
	V A ir V B kat.	16	8	12	227,42	207,39	166,18	-19,87
	VI A ir VI B kat.	-	-	3	-	-	131,26	-
Bendra vidutinė/Iš viso:		239	194	239	280,78	240,39	218,99	-8,90
Karvės (virš 36 mėn.)	I A kat.	156	130	134	219,90	196,37	179,80	-8,44
	I B kat.	30	39	19	202,97	195,20	166,48	-14,71
	II A ir II B kat.	233	244	227	202,43	174,19	168,88	-3,05
Bendra vidutinė/Iš viso:		419	413	380	209,58	183,87	172,84	-6,00
Veršeliai	I-IV kat.	144	167	180	370,43	378,53	381,47	0,78

*tyrimų imtis apie 70% visų galvijų skerdimų skaičiaus

Šaltinis: ŽŪMPRIS

lėtesniu tempu nei anksčiau. Prognozuojama, kad 2011 m. kiaulienos gamybos apimtys pasieks 22,8 mln. t, o suvartojimas, taip pat turėtų padidėti nuo 44,7 kg/gyventojui (2003 m.) iki 46 kg/gyventojui (2011 m.).

Pagal ŽŪMPRI, Europos Komisijos informaciją ir Agra Europe parengė I. Kleinaitė ir E. Kazlauskas, tel.: (8-37) 397388, 397204

Informuojame, kad: remiantis Agra Europe Nr. 2116 paskelbtu atitaisymu, Agro RINKA Nr. 6, 13 psl. straipsnyje „Vokietijoje mažėja mėsos suvartojimas“ sakinyje “Nuo 1980 m. iki 2000 m. per metus suvartojamos mėsos kiekis vienam gyventojui sumažėjo nuo 91,1 kg iki 60,8 kg” turi būti keičiamas į “Nuo 1980 m. iki 2000 m. per metus suvartojamos mėsos kiekis vienam gyventojui sumažėjo nuo 65 kg iki 60,8 kg”.

Kiaulių supirkimas pagal skerdenas Lietuvoje 2004 m. 07 05 - 08 01*

Kategorija (pagal raumeningumą, %)	Paskerstų kiaulių skaičius, vnt.				Vidutinė (svertinė) kaina, Lt/100kg				Savaitės kainos pokytis, %
	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	
(S) virš 60	550	514	723	627	641,9	606,8	547,1	540,3	-1,25
(E) 55 - 60	1205	1207	1714	1699	623,3	592,1	537,3	531,1	-1,16
(U) 50 - 55	699	509	1049	1099	592,0	568,3	519,6	512,4	-1,39
(R) 45 - 50	224	125	316	340	545,5	551,3	496,3	491,4	-1,00
(O) 40 - 45	37	34	70	76	506,1	529,4	477,1	469,9	-1,51
(P) iki 40	34	52	61	50	417,8	316,9	372,2	353,0	-5,15
Iš viso (S-P)	2749	2441	3933	3891	609,4	584,5	528,2	521,3	-1,31

*tyrimų imtis apie 40% visų kiaulių skerdimų skaičiaus

Šaltinis: ŽŪMPRI

Kiaulių supirkimas pagal gyvą svorį Lietuvoje 2004 m. 07 05 - 08 01*

Paskerstos kiaulės pagal kategorijas	Paskerstų kiaulių skaičius, vnt.				Vidutinė (svertinė) kaina, Lt/100kg				Savaitės kainos pokytis, %
	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	
I kat. (penimi)	1130	1578	1719	1748	461,72	444,63	399,32	395,85	-0,87
II kat. (penimi)	2456	2713	2310	2311	396,90	395,47	396,92	376,88	-5,05
III kat. (penimi)	39	65	45	62	442,06	413,44	414,36	392,46	-5,29
IV kat. (nesiparšiaavusios ir paršavedės be ryšk.tešm.pakit.)	138	207	153	143	348,03	331,03	353,82	324,34	-8,33
V kat. (iškastruoti kuiliai, paršavedės)	39	26	18	26	346,83	350,38	238,54	275,55	15,52
VII kat. (puskiaulės)	25	0,0	-	-	327,91	0,0	-	-	-
Bendroji (I-Vkat.)/Iš viso:	3827	4589	4245	4290	411,55	406,06	393,98	380,12	-3,52

*tyrimų imtis apie 40% visų kiaulių skerdimų skaičiaus

Šaltinis: ŽŪMPRI

Kiaulių supirkimo pagal skerdenas vidutinės (svertinės) kainos Lenkijoje, 2004 m. 07 05 - 08 01, Lt/100kg*

Kiaulių skerdenų klasė	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis, %
S	505,59	480,84	508,87	522,29	2,64
E	483,32	458,38	490,66	506,78	3,29
U	463,65	434,53	469,44	486,58	3,65
R	443,28	410,22	445,74	467,36	4,85
O	415,14	382,89	419,64	441,63	5,24
P	404,84	374,02	417,86	440,58	5,44
S-P	458,00	430,59	467,20	485,45	3,91

*kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: ZSRIR

**Kiaulių (E klasės) supirkimo vidutinės kainos Europos Sąjungos valstybėse
2004 m. 06 28 - 07 25, EUR/100kg**

Data Valstybė	27 sav.	28 sav.	29 sav.	30 sav.	Savaitės kainos pokytis, %
Belgija	147,00	145,50	147,71	148,60	0,60
Čekija	149,61	150,86	155,79	156,27	0,31
Danija	127,54	127,50	127,50	130,31	2,20
Vokietija	153,76	155,00	157,90	158,55	0,41
Estija	137,21	142,11	141,42	141,94	0,37
Griekija	161,96	163,48	166,83	173,06	3,73
Ispanija	167,52	167,15	165,16	159,94	-3,16
Prancūzija	150,00	146,00	141,00	140,00	-0,71
Airija	137,63	138,05	137,65	137,86	0,15
Italija	158,04	156,10	153,03	159,21	4,04
Kipras	163,37	159,85	159,79	159,72	-0,04
Latvija	129,34	155,01	151,28	153,37	1,38
Lietuva	182,30	180,52	171,47	155,62	-9,24
Liuksemburgas	155,80	155,60	160,50	162,80	1,43
Vengrija	147,04	152,12	154,43	153,23	-0,78
Malta	161,98	161,81	161,86	162,00	0,09
Olandija	136,55	139,94	142,69	140,02	-1,87
Lenkija	150,31	143,53	136,34	143,08	4,94
Portugalija	170,00	170,00	168,00	162,00	-3,57
Slovėnija	130,30	135,97	139,89	139,84	-0,04
Slovakija	148,04	154,11	155,39	154,77	-0,40
Suomija	126,03	126,27	127,40	127,40	0,00
Švedija	129,21	128,94	128,71	131,39	2,08
Didžioji Britanija	160,49	160,27	160,86	160,13	-0,45
Austrija	153,91	152,22	153,69	159,77	3,96
ES vidutinė	151,36	150,39	149,50	149,92	0,28

Šaltinis: AMA

**Europos Komisija numato geras
perspektyvas ES-25 paukštienos ir kiaušinių
sektoriui**

Europos Komisija prognozuoja, kad paukštienos suvartojimas ES-25 šalyse per 2004-2011 m. išaugs apie 7% (749 tūkst.t), nes dauguma vartotojų teikia pirmenybę pigesnei mėsei – paukštienai. Numatoma, kad paukštienos gamyba šiuo laikotarpiu padidės apie 6,7% arba 739 tūkst. t.

Azijos šalyse (Tailandė, Vietname, Kinijoje, Indonezijoje, Japonijoje, Laose, Kambodžoje, Pakistane bei Šiaurės Korėjoje) išplitus paukščių gripui, Europos Komisija pratęsė draudimą importuoti paukštieną iš šių šalių iki 2004 m. pabaigos. Dėl šios priežasties 2004 m. paukštienos importas į ES, palyginus su praėjusiais metais, sumažėjo 23%. Manoma,

kad dėl gamybos augimo ES šalyse importas nepasieks 2003 m. lygio. Tačiau prognozuojama, kad ateinančiais metais impor-tuojamos paukštienos kiekis turėtų padidėti 5,8% (iki 541 tūkst. t). Išlaugus paukštienos gamybai ES-25 šalyse, eksportas 2005 m. turėtų padidėti 13,7%.

Panašios paukštienos importo bei eksporto tendencijos vyrauja ir Lietuvoje. 2004 m. pirmą pusmetį, palyginti su tuo pačiu 2003 m. laikotarpiu, paukštienos importas sumažėjo 30,7% arba 2160 t, o eksportas padidėjo 34,4% arba 657 t.

Remiantis Europos Komisijos ataskaitomis, kiaušinių gamyba ES 2004 m. palyginti su praėjusiais metais turėtų padidėti 2,4%. Tačiau prognozuojama, kad šiemet sumažėjus šios produkcijos kainoms, 2005 m. kiaušinių gamyba išaugs tik 0,2%. 2004-2011 m. laikotarpyje suvartojimui padidėjus 2,3%, kiaušinių

gamyba 2011 m. turėtų padidėti 0,8%. Numatoma, kad 2004 m., palyginti su praėjusiais metais, kiaušinių eksportas išaugs 71,4%. Prognozuojama, kad 2005-2011 m. kiaušinių importas nepasikeis

ir kasmet sudarys apie 30 tūkst. t. Tuo tarpu eksportas per tą patį laikotarpį turėtų sumažėti apie 46,4%.

Pagal Agra Europe, EU business, MD parengė A. Kairytė, tel.: (8-37) 397388

Paukštienos ir kiaušinių gamyba, suvartojimas, importas bei eksportas ES 2003-2011 m., mln.t

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Paukštiena									
Gamyba	10880	11077	11266	11346	11474	11563	11649	11713	11816
Suvartojimas	10543	10648	10767	10886	11023	11122	11217	11286	11397
Importas	632	486	541	541	549	559	568	573	581
Eksportas	970	915	1040	1000	1000	1000	1000	1000	1000
Kiaušiniai									
Gamyba	6,19	6,34	6,35	6,34	6,34	6,36	6,37	6,39	6,4
Suvartojimas	6,08	6,14	6,1	6,14	6,17	6,2	6,22	6,25	6,28
Importas	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Eksportas	0,14	0,24	0,28	0,23	0,2	0,19	0,18	0,17	0,15

Šaltinis: Agra Europe

Vištienos skerdenų vidutinės (svertinės) didmeninės kainos Lietuvoje 2004 m. 06 21 - 07 18, Lt/100kg (be PVM)

Pavadinimas	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis,%
Išdarinėta skerdenėlė (A klasė, 65 %)	460,70	460,51	471,07	467,88	-0,68

Šaltinis: ŽŪMPRIS

Šviežių supakuotų kiaušinių pardavimo vidutinės (svertinės) didmeninės kainos Lietuvoje 2004 m. 07 05 - 08 01, Lt/100 vnt. (be PVM)

Kokybės klasės (pagal svorį)	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis,%
A klasė					
L (nuo 63 g iki 73 g)	14,89	15,28	15,19	15,09	-0,66
M (nuo 53 g iki 63 g)	14,80	15,17	14,97	15,11	0,94
Vidutinė (L-M)	14,85	15,23	15,08	15,10	0,14

Šaltinis: ŽŪMPRIS

Vištienos skerdenų vidutinės didmeninės kainos Lenkijoje 2004 m. 06 21 - 07 18, Lt/100 kg (be PVM)*

Pavadinimas	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis,%
Išdarinėta skerdenėlė (A klasė, 65 %)	458,33	431,91	455,46	436,45	-4,17

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

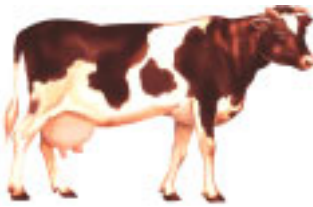
Šaltinis: ZSRIR

Šviežių supakuotų kiaušinių pardavimo vidutinės (svertinės) didmeninės kainos Lenkijoje 2004 m. 07 05 - 08 01, Lt/100 vnt. (be PVM)*

Kokybės klasės (pagal svorį)	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis,%
A klasė					
L (nuo 63 g iki 73 g)	15,62	16,15	15,74	15,89	0,95
M (nuo 53 g iki 63 g)	13,61	13,92	13,46	13,63	1,26
Vidutinė (L - M)	14,62	15,04	14,60	14,76	1,11

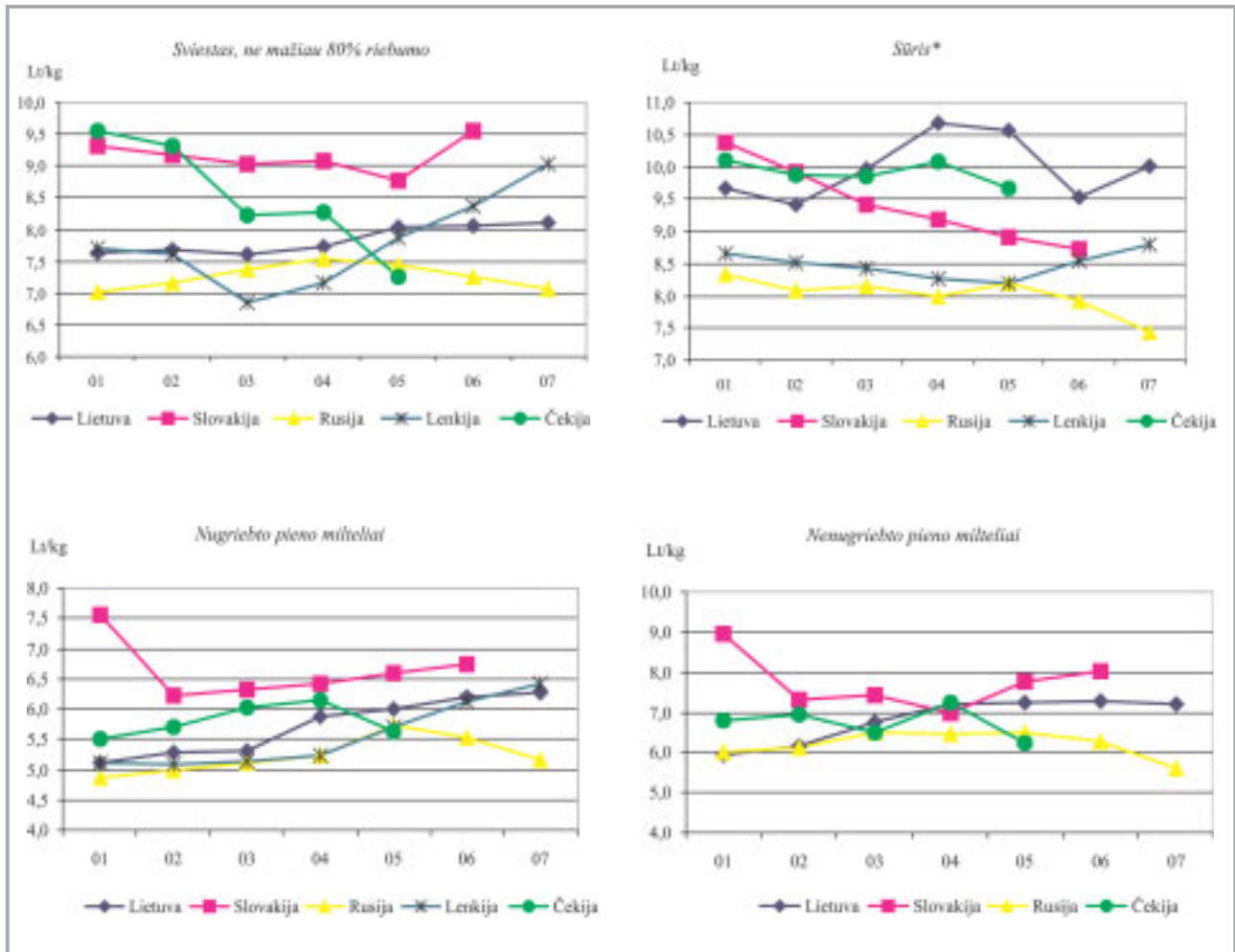
* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: ZSRIR

Pieno ir pieno produktų rinka

Kai kurių pieno produktų vidutinių kainų (gamintojų) dinamika Lietuvoje, Slovakijoje, Rusijoje, Lenkijoje ir Čekijoje 2004 m. sausio - liepos mėn., Lt/kg

*Lenkija, Slovakija, Čekija - Edam tipo,
Lietuva - Emmental tipo,
Rusija - kietasis sūris.

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, ZSRIR, ARIS, ZMP

Kai kurių pieno produktų vidutinės savaitinės didmeninės kainos Lietuvoje 2004 m. 07 05 - 08 01, Lt/kg*

Produkto pavadinimas	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis, %
Išrūgų milteliai	1,32	1,38	1,38	1,28	-7,2
Nugriebto pieno milteliai	6,33	6,16	6,47	6,09	-5,9
Nenugriebto pieno milteliai	7,47	7,43	7,12	6,80	-4,5
Sviestas, 82 % riebumo	8,08	8,19	8,03	8,14	1,4
Sūriai					
Emmental tipo	10,12	9,62	10,66	9,62	-9,8
Edam tipo	8,36	8,30	8,19	8,56	4,5
Parmesan tipo	10,27	8,76	9,88	9,11	-7,8
Gouda tipo	9,27	8,86	8,87	8,78	-1,0
Mozzarella tipo	9,17	9,19	9,27	9,15	-1,3
Tilsit tipo	9,26	8,33	8,42	8,31	-1,3

* tyrimų imtį sudaro apie 85% viso supirkto pieno kiekio

Šaltinis: ŽŪMPRIS

Sviesto ir pieno miltelių kainos pasaulinėje rinkoje 2004 m. birželio – liepos mėn.

Pieno milteliai

Didelė paklausa ir maža pasiūla bei ES eksporto subsidijų politika turi įtakos pieno miltelių kainų augimui pasaulyje. **Vakarų Europoje** nugriebto pieno miltelių eksporto kaina padidėjo vidutiniškai apie 25 USD (71,37 Lt) ir birželio mėn. pabaigoje siekė 2050 USD/t (5847,83 Lt/t). Nenugriebto pieno milteliai birželio mėn. viduryje buvo eksportuojami po 2175 USD/t (6208,76 Lt/t). Jų eksporto kaina, lyginant su tuo pačiu gegužės mėn. laikotarpiu,

išaugo apie 125 USD (356,85 Lt).

Pieno milteliai pabrango ir **Okeanijos** šalyse. Birželio mėn. jų kaina išaugo iki 2000–2150 USD/t (5688,8 – 6115,46 Lt/t) ir susilygino su ES gaminamų pieno miltelių kaina. Labiausiai nenugriebto pieno miltelių kainos augimą Okeanijos šalyse įtakoja ribota šio produkto pasiūla. Jei birželio mėn. viduryje nenugriebto pieno milteliai kainavo 2100 USD/t (5955,81 Lt/t), tai liepos mėn. viduryje jų kaina išaugo iki 2200 USD/t (6187,72 Lt/t).

Nugriebto pieno miltelių kaina didėja ir **Lietuvos** rinkoje. Pavyzdžiui, liepos mėn. ji siekė 6260 Lt/t ir

Kai kurių pieno produktų kainos (gamintojų) ES valstybėse 2004 m. 07 05 - 08 01, EUR/kg

Valstybė, produktas	28 sav.	29 sav.	30 sav.	31 sav.	Savaitės pokytis, %
Sviestas, 82%rieb.					
Vokietija, firminis	3,02	3,02	3,02	3,02	0,00
Prancūzija, pirma rūšis	3,02	3,02	3,02	3,02	0,00
Belgija, firminis	3,07	3,07	3,05	3,05	0,00
Italija, firminis	3,10	3,10	3,10	3,10	0,00
Olandija, firminis	3,02	3,02	3,02	3,02	0,00
Lenkija	2,61	2,59	2,64	2,66	0,76
Nugriebto pieno milteliai					
Vokietija	2,14	2,13	2,12	2,10	-0,94
Prancūzija	2,05	2,04	2,02	2,01	-0,50
Belgija	2,09	2,09	2,08	2,08	0,00
Olandija	2,04	2,04	2,04	2,04	0,00
Lenkija	1,86	1,87	1,86	1,87	0,54
Nenugriebto pieno milteliai (26%rieb.)					
Vokietija	2,56	2,56	2,56	2,56	0,00
Prancūzija	2,55	2,55	2,55	2,55	0,00
Belgija	2,60	2,60	2,60	2,59	-0,38
Olandija	2,59	2,58	2,58	2,57	-0,39
Išrūgų milteliai					
Vokietija	0,40	0,40	0,40	0,40	0,00
Prancūzija	0,38	0,37	0,37	0,39	5,41
Olandija	0,41	0,41	0,41	0,41	0,00
Sūriai					
Vokietija					
<i>Sūris Tilsiter tipo, 45%</i>	2,77	2,77	2,77	2,77	0,00
<i>Sūris Edamer tipo, 40%</i>	2,81	2,81	2,81	2,81	0,00
<i>Sūris Gouda tipo, 45/48%</i>	2,82	2,82	2,82	2,82	0,00
<i>Lydytas sūris, 45%</i>	2,84	2,84	2,84	2,84	0,00
Belgija					
<i>Sūris Gouda tipo, 48%</i>	3,68	3,69	3,69	3,51	-4,88
<i>Sūris Cheddar tipo</i>	3,04	3,04	3,03	3,03	0,00
Italija					
<i>Sūris Parmigiano tipo</i>	8,50	8,50	8,50	8,50	0,00
<i>Sūris Grana Padano tipo</i>	6,38	6,38	6,38	6,38	0,00
<i>Sūris Provolone tipo</i>	4,78	4,78	4,78	4,78	0,00
<i>Sūris Provolone Cremona tipo</i>	4,78	4,78	4,78	4,78	0,00
<i>Sūris Gorgonzola tipo</i>	3,90	3,90	3,90	3,90	0,00
<i>Sūris Italico tipo</i>	4,37	4,37	4,37	4,37	0,00
<i>Sūris Taleggio tipo</i>	4,47	4,47	4,47	4,47	0,00
Lenkija					
<i>Edam tipo, 42%</i>	2,58	2,55	2,53	2,58	1,98

*kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltiniai: ZMP, ZSRIR

lyginant su birželio mėn. pabrango 1,13%, o su metų pradžia – pabrango 22,75%.

Sviestas

Sumažinus eksporto subsidijas, antroje liepos pusėje **Vakarų Europoje** sviesto kainos vėl išaugo ir mėnesio pabaigoje siekė 1850-2020 USD/t (5212,93-5691,96 Lt/t).

Sviestas **Okeanijos** šalyse liepos viduryje, lyginant su birželio mėn. tuo pačiu laikotarpiu, vidutiniškai pabrango 4,23% – nuo 1775 USD/t (5034,08 Lt/t) iki 1850 USD/t (5203,31 Lt/t). Sviesto pasiūla Okeanijos šalyse kol kas yra ribota ir tik

rugsėjį laukiamas sviesto gamybos padidėjimas.

JAV liepos viduryje, lyginant su birželio mėn. tuo pačiu laikotarpiu, sviesto kaina sumažėjo 12,87% – iki 3790 USD/t (10610 Lt/t). Iki liepos mėn. pabaigos (30 savaitės duomenys) ji sumažėjo dar 6,33% ir sudarė 3550 USD/t (10030 Lt/t).

Lietuvoje, liepos mėnesį palyginus su birželiu, sviesto vidutinė kaina padidėjo 0,75% (nuo 8050 Lt/t iki 8110 Lt/t). Nuo metų pradžios sviestas šalyje pabrango 6,29%.

Pagal ŽŪMPRIS, AGROPERSPEKTIVA, USDA parengė I. Tiškevičienė ir P. Račinskas, tel.: (8-37) 397280

ES pieno produktų eksporto subsidijos, EUR/100kg

Produktas	Produkto kodas	Eksporto šalies kodas	2004 07 16	2004 07 30	Pokytis, %	
Nugriebto pieno milteliai	0402 10 19 9000	L01	-	-	-	
		L02	24,03	24,03	0,00	
		Kitos šalys	29,00	29,00	0,00	
Nenugriebto pieno milteliai	0402 21 19 9900	L01	-	-	-	
		L02	54,53	54,53	0,00	
		Kitos šalys	70,00	70,00	0,00	
Sviestas, 82% riebumo	0405 10 11 9700	L01	-	-	-	
		075	122,98	122,98	0,00	
		L02	97,16	97,16	0,00	
		Kitos šalys	131,00	131,00	0,00	
Sūriai	Emmental tipo	0406 90 13 9000	L03	-	-	-
			L04	52,57	49,11	-6,58
			075	-	-	-
			400	10,44	-	-
			Kitos šalys	75,24	70,29	-6,58
Cheddar tipo	0406 90 21 9900	L03	L04	53,23	49,73	-6,58
			075	-	-	-
			400	7,72	-	-
			Kitos šalys	76,00	71,00	-6,58
			Edam tipo	0406 90 23 9900	L03	L04
075	-	-				-
400	-	-				-
Kitos šalys	67,19	62,77				-6,58
Tilsit tipo	0406 90 25 9900	L03				L04
			075	-	-	-
			400	-	-	-
			Kitos šalys	66,46	62,09	-6,58
			Gouda tipo	0406 90 78 9100	L03	L04
075	-	-				-
400	-	-				-
Kitos šalys	66,12	61,77				-6,58

L01 - Vatikanas, Malta, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekija, Slovakija, Vengrija, Slovėnija, Kipras ir JAV.

L02 - Andora ir Gibraltaras.

L03 - Ceuta, Melilla, Islandija, Norvegija, Šveicarija, Lichtenšteinas, Andora, Gibraltaras, Malta, Turkija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekija, Slovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Kanada, Kipras, Australija ir N. Zelandija.

L04 - Albanija, Slovėnija, Kroatija, Bosnija ir Hercegovina, Serbija ir Juodkalnija ir Makedonija.

400 - JAV.

075 - Rusijos Federacija.

Šaltinis: OJ L254 (34) 2004 07 30

Pasaulinės pieno supirkimo kainos (be PVM) 2003-2004 m., Lt/100kg*

Pieninės pavadinimas	Valstybė	2003	2004			Pokytiis, %	
		06	04	05	06	Mėnesio	Metų
Belgomilk	Belgija	93,12	94,92	94,00	94,00	0,0	0,9
Humana Milch Union eG	Vokietija	94,26	92,54	92,54	92,54	0,0	-1,8
Nordmilch	Vokietija	92,50	92,05	92,05	92,05	0,0	-0,5
Arla Foods Denmark	Danija	104,76	97,30	97,30	97,37	0,1	-7,1
Kymppi Group	Suomija	106,24	104,62	104,62	104,62	0,0	-1,5
Bongrain CLE	Prancūzija	101,51	96,89	96,89	97,40	0,5	-4,0
Danone	Prancūzija	97,44	92,33	92,33	93,36	1,1	-4,2
Lactalis	Prancūzija	101,13	97,47	96,57	96,40	-0,2	-4,7
Sodiaal	Prancūzija	-	90,36	91,12	97,92	7,5	-
Express Dairies	D. Britanija	79,07	90,29	85,42	89,91	5,3	13,7
First Milk	D. Britanija	70,33	87,98	76,76	78,76	2,6	12,0
Glanbia	Airija	93,78	93,78	93,78	93,78	0,0	0,0
Kerry Agribusiness	Airija	96,61	94,92	94,92	94,92	0,0	-1,8
Campina	Olandija	91,19	85,84	85,84	85,84	0,0	-5,9
Friesland Coberco Dairy Foods	Olandija	89,91	85,04	85,04	85,04	0,0	-5,4
Arla Foods	Švedija	107,55	96,33	98,58	98,44	-0,1	-8,5
Vidutinė kaina		94,63	93,29	92,36	93,26	1,0	-1,4
JAV ²		73,86	140,63	146,26	124,78	-14,7	69,0
Naujoji Zelandija ¹		42,85	57,77	56,59	51,96	-8,2	21,3

Pastabos: standartinis 4,20% riebumas, 3,35% baltymų; bendras bakterinis užterštumas 24 tūkst./cm³, somatinių ląstelių skaičius 249 tūkst./cm³; metinis supirkimas – 350 tonų; 1 - vidutinė sezono kaina; 2 - III klasės, standartinis 4,20% riebumas, 3,35% baltymų; somatinių ląstelių skaičius 249 tūkst./cm³.

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: LTO-Nederland

Pasaulinės pieno produktų kainos 2004 m. 06 28 - 07 25, USD/kg

Produktas	Vidutinė kaina	Savaitės pokytis, %	Vidutinė kaina, Lt/kg*				
			27 sav.	30 sav.			
JAV CME, FOB							
			27 sav.	28 sav.	29 sav.	30 sav.	30 sav.
Sviestas, AA	CME	1,90	4,10	3,90	3,68	3,75	10,50
Sūris Cheddar tipo, blokais			3,00	3,17	3,26	3,33	2,15
LPM, Centrinis ir Rytų regionas, FOB		0,00	2,03	2,03	2,03	2,03	5,68
NPM, Nacionalinis vid., FOB		-1,31	3,10	3,10	3,05	3,01	8,43
Išrūgų milteliai, Centrinis regionas, FOB		-5,45	0,58	0,58	0,55	0,52	1,46
Vakarų Europoje, eksportui, FOB							
			28 sav.	30 sav.		30 sav.	
Sviestas, 82% riebus		0,00	2,03	2,03		5,68	
LPM		-1,37	2,19	2,16		6,05	
NPM		0,00	2,30	2,30		6,44	
Lydytas sūris		2,27	2,20	2,25		6,30	
Išrūgų milteliai		0,00	0,53	0,53		1,48	
Okeanijos valstybėse, eksportui, FOB							
			28 sav.	30 sav.		30 sav.	
Sviestas, 82% riebus		0,00	1,85	1,85		5,18	
LPM		0,00	2,10	2,10		5,88	
NPM		0,00	2,10	2,10		5,88	
Sūris Cheddar tipo		0,00	2,71	2,71		7,59	

LPM - nugriebto pieno milteliai; NPM - nenugriebto pieno milteliai

Šaltinis: USDA

*kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Bulvių, daržovių, vaisių ir uogų rinka

Bulvių rinkos apžvalga

Lietuva

Pirmojoje rugpjūčio pusėje nustojus lyti padidėjo bulvių pasiūla iš prekinų ūkių. Tuo tarpu paklausa sumažėjo. Dalis vartotojų maistui naudoja sodybose ir kolektyviniuose soduose užsiaugintas bulves, dalis – atostogauja. Todėl rugpjūčio antrojoje pusėje bulvių, ypač prastesnės kokybės, kaina ir toliau mažėja. Šiuo metu ji yra pasiekusi 2003 m. bulvių kainų lygį. Per pirmąsias dvi rugpjūčio savaites nefasuotų bulvių kaina priklausomai nuo frakcijos ir kokybės Vidurio Lietuvoje svyravo nuo 0,35 iki 0,55 Lt/kg. Bulvės mažose pakuotėse kainavo iki 0,63 Lt/kg. Šilutės rajono ūkiai bulves į rinką tiekė po 0,20-0,40 Lt/kg.

2004/05 prekybos metais geros kokybės bulvių kaina neturėtų nukristi žemiau 0,30 Lt/kg, nes gausūs purškimai nuo maro padidino auginimo savikainą. Prekiniuose ūkiuose ankstyvųjų bulvių derlingumas siekia apie 25-30 t/ha. Vėlyvųjų bulvių derlingumą dar sunku prognozuoti, nes dėl gausių kritulių liepos mėnesį buvo sunku atlikti purškimus nuo bulvių maro.

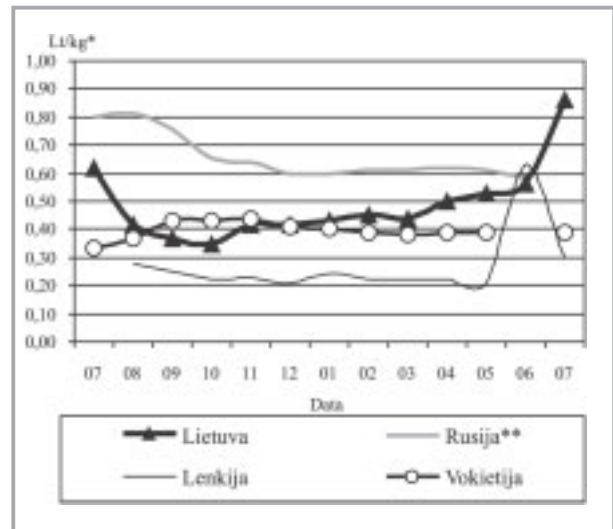
Europos Sąjunga

Šviežių bulvių kainos krenta, nes Europos šiaurinėje dalyje laukiama didelio bulvių derliaus. Trečiąją liepos dekadą mažiausia bulvių kaina buvo

Belgijoje – 70 EUR/t (242 Lt/t). Dėl išaugusios pasiūlos tiek bulvių pakuotojai, tiek perdirbėjai turi galimybę nusipirkti pigių bulvių.

Bulvių vidutinės kainos (augintojų) Lietuvoje ir kaimyninėse valstybėse 2003 - 2004 m.

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

** Leningrado sritis

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, AMISNet, ZSRIR, ARIS

Bulvių ir daržovių pardavimo kainos Lietuvos prekinuose ūkiuose 2004 m. 07 19 - 08 15, Lt/kg*

Daržovės	Data	30 sav.		31 sav.		32 sav.		33 sav.		Savaitės pokytis, %	
		Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.
Bulvės		0,70	0,88	0,50	0,60	0,40	0,45	0,35	0,55	-12,50	22,22
Fasuotos bulvės		0,83	0,96	0,56	0,68	-	0,50	-	0,63	-	26,00
Burokėliai		-	0,50	0,38	0,50	0,35	0,40	0,35	0,50	0,00	25,00
Svogūnai		-	-	-	-	-	-	1,00	1,20	-	-
Morkos		-	-	-	0,50	-	0,50	-	0,50	-	0,00
Plautos morkos		-	-	-	0,70	-	0,65	0,60	0,65	-7,69	0,00
Kopūstai		0,50	0,55	0,45	0,50	-	0,50	0,35	0,50	-30,00	0,00
Žiediniai kopūstai		1,00	1,10	-	1,30	0,80	1,30	0,55	0,60	-31,25	-53,85
Kiniški kopūstai		0,70	0,90	-	0,65	0,50	0,55	0,50	0,55	0,00	0,00
Svogūnų laiškai		4,00	6,00	3,00	4,50	2,50	3,50	3,00	3,50	20,00	0,00
Brokoliai		-	3,00	-	3,00	-	3,00	-	3,00	-	0,00
Kalmaropės		-	3,50	-	3,50	-	3,50	-	3,00	-	-14,29
Cukinijos		-	2,00	-	2,00	-	2,00	-	2,00	-	0,00
Petražolės		4,00	5,00	-	4,00	3,50	5,00	3,00	5,00	-14,29	0,00
Krapai		2,00	4,00	2,00	4,00	2,00	4,00	2,00	4,00	0,00	0,00
Salotos		2,00	3,00	1,25	3,00	2,00	3,00	1,80	3,00	-10,00	0,00
Icebergo salotos		2,00	2,50	-	2,00	-	2,00	-	2,00	-	0,00
Rosso salotos		4,00	5,00	-	4,00	-	4,00	-	4,00	-	0,00

* kainą lemia kokybė, prekinis paruošimas, pateikiamos produkcijos kiekiai, transporto išlaidos.

Šaltinis: LDAA

Bulvių ir daržovių supirkimo iš Lietuvos augintojų kainos, Lt/kg

Daržovės	Vidutinė (svertinė) kaina												Bendros vidutinės kainos mėnesio pokytis, %
	Mažmeninės prekybos įmonėse			Didmeninės prekybos įmonėse			Kitose įmonėse			Bendra vidutinė			
	05	06	07	05	06	07	05	06	07	05	06	07	
Bulvės													
ankstyvos	-	-	0,75	-	0,87	0,63	-	1,16	0,71	-	0,89	0,69	-22,47
vėlyvos	0,50	0,54	-	0,47	0,50	-	0,38	0,40	0,52	0,48	0,52	0,52	0,00
Pomidorai													
pirmos klasės	-	2,36	1,91	2,77	2,15	1,74	-	2,29	1,82	2,77	2,16	1,83	-15,28
antros klasės	2,71	2,41	1,80	2,57	2,02	1,74	-	-	1,80	2,64	2,19	1,79	-18,26
Agurkai													
pirmos klasės	-	1,87	1,56	2,89	1,58	1,29	3,26	1,84	1,32	2,89	1,63	1,38	-15,34
antros klasės	3,03	1,74	1,45	2,59	1,40	1,30	2,84	1,76	1,28	2,82	1,60	1,41	-11,88
Burokėliai													
antros klasės	0,19	0,17	0,46	0,17	0,21	0,34	0,21	0,20	1,04	0,18	0,19	0,43	126,32
Svogūnai													
antros klasės	-	-	-	0,93	-	0,75	0,87	-	1,50	0,93	-	0,91	-
Kopūstai													
pirmos klasės	-	0,75	0,58	-	-	0,48	-	1,07	0,70	-	0,75	0,54	-28,00
antros klasės	0,33	0,71	0,50	0,24	0,60	0,60	0,26	0,61	0,54	0,31	0,66	0,56	-15,15
Morkos													
pirmos klasės	-	0,56	0,70	-	-	0,58	-	0,60	-	-	0,56	0,62	10,71
antros klasės	0,46	0,31	-	0,35	0,37	0,54	0,29	0,31	0,74	0,43	0,36	0,55	52,78
Žiediniai kopūstai	-	1,62	1,21	-	1,07	1,03	-	2,52	1,26	-	1,53	1,13	-26,14
Kiniški kopūstai	-	1,11	0,98	-	1,07	0,74	-	-	-	-	1,09	0,89	-18,35
Svogūnų laiškai	10,35	7,11	2,75	4,47	4,48	2,76	6,84	-	3,65	7,47	6,27	2,76	-55,98
Salotos	-	-	-	3,94	3,01	2,43	-	-	2,56	3,94	3,01	2,43	-19,27

Šaltinis: ŽŪMPRIŠ

Kitose Europos šalyse bulvių kaina aukštesnė negu 2003 m. tuo pačiu metu. Pavyzdžiui, trečiają liepos dekadą Vokietijos prekiniuose ūkiuose bulvių vidutinė kaina buvo 107,2 EUR/t (370 Lt/t).

Praėjusių derliaus metų bulvės jau nepaklausios, nes kainos pakankamai aukštos, o kokybė prasta.

2003 m. dėl sausringos vasaros, vidutinis bulvių derlingumas ES-15 šalyse sumažėjo 7,6% ir siekė 33,9 t/ha, o dešimtyje naujų ES narių – 17,56 t/ha. Pasėlių plotas lyginant su 2002 m. ES-15 šalyse sumažėjo 3,6% – iki 1,217 mln. ha, o naujosiose šalyse narėse 5,1% – iki 1,038 mln. ha. Tuo būdu 2003 m. ES-15 šalyse bulvių gamyba sumažėjo 11%, o naujosiose šalyse narėse – 12,3% ir sudarė atitinkamai 41,25 ir 18,23 mln. t.

Šiomet, jei bus palankios tolimesnio augimo ir derliaus nuėmimo sąlygos, ES-15 šalyse bulvių derlingumas turėtų išaugti iki 36,5 t/ha arba 7,5% lyginant su 2003 m. Tačiau jis vis tiek nepasiektų

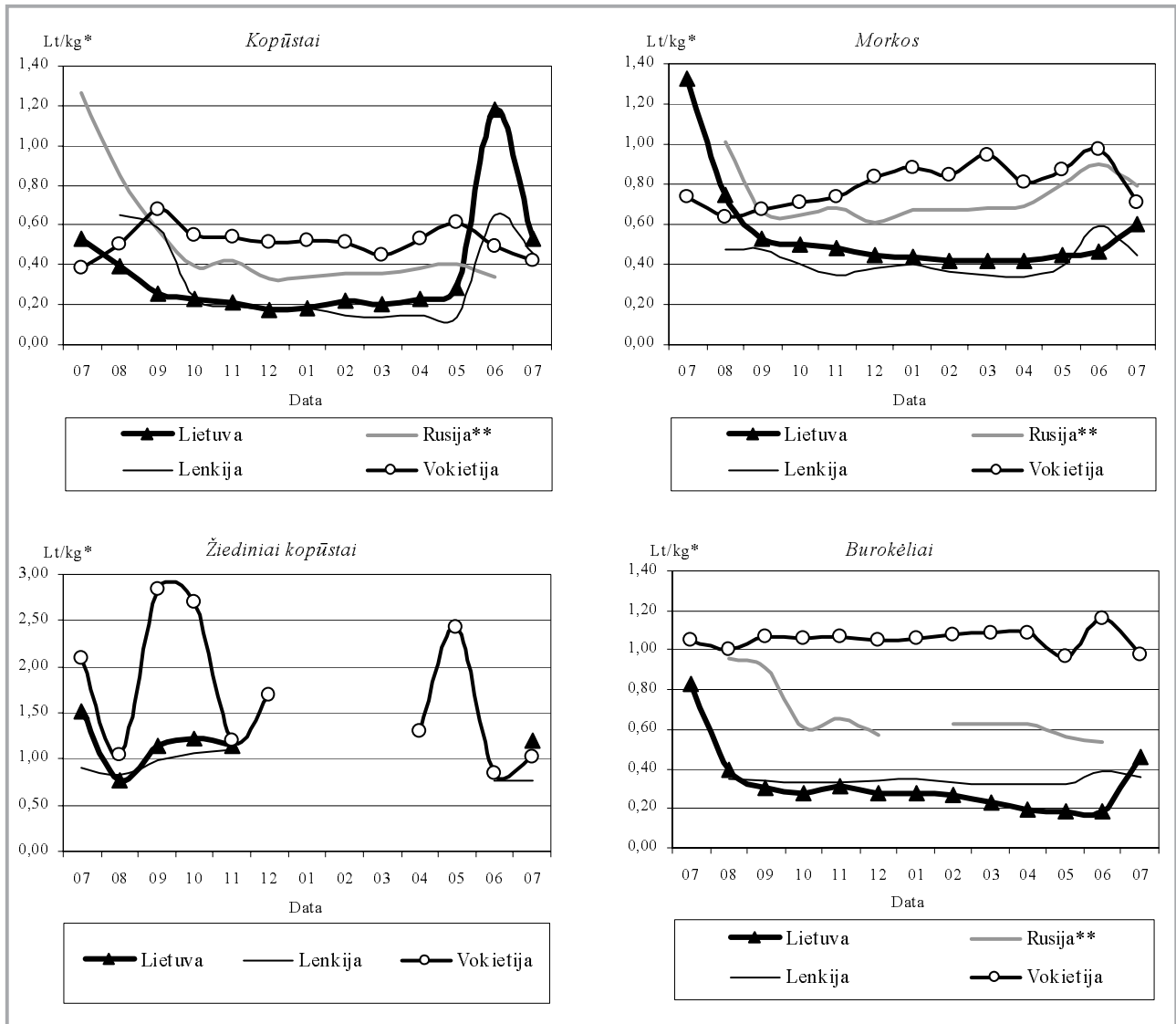
2002 m. lygio – 36,7 t/ha. Esant tokiam bulvių derlingumui, šiemet bendra ES-15 bulvių gamyba turėtų siekti 44,63 mln. t, t.y. 8% daugiau nei praėjusiais metais. Iš senųjų ES narių, daugiausia bulvių užaugina Vokietija, Olandija, Prancūzija, Didžioji Britanija ir Belgija. Šiais metais išvardintose valstybėse planuojama prikasti 34,35 mln. t bulvių. Tai sudarytų 75% viso ES-15 bulvių derliaus.

Rytų Europoje sumažėjo kiaulių pašarams auginamų bulvių kiekiai. Pavyzdžiui, Lenkijoje 1998 m. iš 25,95 mln. t bulvių derliaus kiaulių pašarams buvo skirta 12,75 mln. t. Tuo tarpu 2003 m. kiaulėms buvo sušerta tik 4,0 mln. t iš bendro 13,73 mln. t derliaus.

Dėl planuojamo didelio bulvių derliaus, manoma, kad didmeninė bulvių kaina ES-15 šalyse sumažės iki 90 EUR/t (311 Lt/kg). Praėjusį sezoną vidutinė didmeninė bulvių kaina buvo 159 EUR/t (549 Lt/t). Tačiau ji bus didesnė nei 2002/03 m., kuomet dėl

Daržovių vidutinės kainos (augintojų) Lietuvoje ir kaimyninėse valstybėse 2003 - 2004 m.

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą
** Leningrado sritis

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, AMISNet, ZSRIR, ARIS

gausaus derliaus bulvių kaina buvo nukritusi iki 71 EUR/t (245 Lt/t).

Lietuvos daržovių rinkos apžvalga

Kopūstinės daržovės

Liepos pirmoje pusėje priklausomai nuo kokybės ir parduodamų kiekių **kopūstų** kaina svyravo nuo 0,35 iki 0,50 Lt/kg. Jei lietuviškų kopūstų pasiūla nepadidės, kainos turėtų išsilaikyti panašios, nes legaliai įvežamų lenkiškų kopūstų kainos taip pat panašios – apie 0,40 Lt/kg.

Pirmąją rugpjūčio dekadą, lyginant su trečiąja liepos dekada, **kiniškų kopūstų** kaina sumažėjo dar vidutiniškai 10 ct – iki 0,50-0,55 Lt/kg. Šiemet kiniškųjų kopūstų kainos dvigubai mažesnės negu tuo pačiu laikotarpiu 2003 m.

Antrąją rugpjūčio savaitę **žiedinių kopūstų** kaina nukrito nuo 1,30 Lt/kg iki 0,60 Lt/kg, nes atšilus

orams pasiūla viršijo paklausą. 2003 m. žiedinių kopūstų kaina (0,50-0,70 Lt/kg) buvo panaši kaip ir šiais metais tuo pačiu laikotarpiu.

Antrąją rugpjūčio pusę žiedinių kopūstų kaina gali padidėti, nes planuojamas šios produkcijos eksportas į šiaurinius Rusijos regionus.

Morkos

Pirmąją rugpjūčio dekadą morkų kaina išliko panaši kaip ir liepos trečiąją dekadą. Neplautos morkos buvo tiekiamos po 0,50 Lt/kg, o plautos – po 0,60-0,65 Lt/kg. Dėl didelės pasiūlos šiųmetinių morkų kainos net 64% mažesnės lyginant su morkų kainomis 2003 m. tuo pačiu laikotarpiu. Pasiūlos padidėjimą sąlygojo padidėjęs pigesnių lenkiškų morkų importas. Antrąją rugpjūčio dekadą morkų kaina gali sumažėti, nes produkciją pradės tiekti stambieji daržininkystės ūkiai.

Burokėliai

Šiomet rugpjūčio pradžioje burokėlių kainos buvo tokios pat kaip ir 2003 m. Priklausomai nuo patiekto kiekio ir transporto išlaidų burokėliai iš prekinių ūkių buvo realizuojami po 0,35-0,50 Lt/kg.

Kadangi konservų įmonės dar nepradėjo supirkinėti burokėlių perdirbimui, šiuo metu burokėlių paklausa mažesnė negu tuo pačiu metu 2003 m.

Žalumyninės daržovės

Kaip įprasta žalumyninių daržovių paklausa liepos-rugpjūčio mėn. sumažėjo. Tuo pačiu sumažėjo ir šios produkcijos kainos iš prekinių ūkių. Tačiau sezoniniai žalumyninių daržovių kainų svyravimai nėra tokie žymūs kaip 2002 ar 2003 m. Tai leidžia daryti prielaidą, kad kolektyviniuose soduose ir daržuose išauginta produkcija vis mažiau įtakoja kainų dinamiką, o žalumynines daržoves auginantys ūkininkai prisitaiko prie rinkos sąlygų ir stabiliai teikia reikiamais kiekiais, geros kokybės, paklausias daržoves. Kiekvienais metais šių daržovių kokybė gerėja, asortimentas didėja ir pasiūlos sezonas ilgėja.

Baltarusija daržoves ir bulves eksportuos į Leningrado sritį

Dėl prastų oro sąlygų ir visą mėnesį Leningrado srityje nesiliaujančio lietaus šiais metais šiauriniuose Rusijos rajonuose sunku tikėtis gero bulvių ir daržovių derliaus. Prekybos įmonės tikisi importuoti kokybišką žemės ūkio produkciją iš Baltarusijos. Baltarusijos kooperatyvų sąjungos atstovai susitikimų ir derybų su Sankt-Peterburgo miesto ir srities vadovybe bei prekybinėmis organizacijomis metu tarėsi dėl bulvių ir daržovių tiekimo mokykloms, vaikų darželiams, kariniams daliniams. Baltarusiškais burokėliais, morkomis, kopūstais bus prekiaujama ir miesto mažmeninės prekybos įmonėse. Akivaizdu, kad Sankt-Peterburgas suinteresuotas bendradarbiauti su Baltarusijos augintojais.

Žemės ūkio ministerijos specialistai šiais metais prognozuoja labai didelį kopūstų, burokėlių ir morkų derlių Baltarusijoje – 18 tūkst. ha plote planuojama užauginti apie 2 mln. t daržovių. Visuose ūkiuose, įskaitant ir sodybinius sklypus, bus prikasta apie 8,3 mln. t bulvių. 2003 m. užsitęsęs eksporto sutarčių sudarymui nepavyko realizuoti viso bulvių ir daržovių derliaus. Todėl šiais metais dėl eksporto deramasi iš anksto.

2004/05 m. svogūnų rinkos perspektyvos

2004 m. daugumoje ES regionų padidėjo svogūnų plotai, todėl augintojai su nerimu laukia vėlyvųjų svogūnų realizacijos pradžios.

2003 m. ES šalyse senbuvėse buvo išaugintas

10% mažesnis svogūnų derlius, todėl augintojai tikėjosi aukštesnių kainų. Tačiau, pakilus kainoms, sumažėjo pardavimų apimtys, ir 2003/04 prekybos metais laukto pasiūlos deficito nebuvo. Kitas faktorius, lėmęs svogūnų kainas, buvo sumažėjęs olandiškų svogūnų eksportas į Rusiją. 2004 m. gegužės 10 d. Maskvoje importuotų svogūnų kaina buvo dvigubai didesnė negu 2003 m. – 1,20 EUR/kg (4,1 Lt/kg), o vietinių – 0,86 EUR/kg (3,0 Lt/kg), todėl prekybininkai pirmenybę atidavė vietinei produkcijai.

Nors šaldymo saugyklose laikomi svogūnai pavasarį neatnešė laukto pelno, vidutinės kainos buvo geros per visą 2003/04 realizacijos laikotarpį. Vidutinė nerūšiuotų svogūnų kaina Olandijos regioninėse biržose buvo 150 EUR/t (517 Lt/t). Tai aukščiausia kaina per paskutiniuosius penkerius metus. Vokietijos pakavimo įmonėse vidutinio dydžio, rūšiuotų svogūnų vidutinė kaina 1 t talpos maišuose buvo virš 200 EUR/t (891 Lt/t).

2003/04 m. realizacijos laikotarpiu į Europą buvo importuota 230 tūkst. t svogūnų, didžioji jų dalis – iš Pietų Afrikos, Argentinos, Čilės bei Naujosios Zelandijos.

Pirmoje vasaros pusėje Europos svogūnų rinkoje būna ankšta. Birželį prasideda Italijoje bei Ispanijoje išaugintų svogūnų, o liepą – Vokietijoje išaugintų žieminių svogūnų realizacija. Konkurenciją rinkoje padidina padidėjusios produkcijos importo iš pietų pusrutulio valstybių apimtys. Todėl kiekvienais metais Italijoje ir Vokietijoje ankstyvųjų svogūnų pasėlių plotai mažėja.

Remiantis šalių informaciniais pranešimais, galima teigti, kad 2004/05 derliaus metais svogūnų derlius bus didesnis, nes augintojai padidino pasėlių plotus.

Sprendžiant pagal svogūnų sėklų pardavimų apimtis, 2004 m. **Olandijoje** svogūnų pasėlių plotai turėtų būti 8%, o **Vokietijoje** – 5-8% didesni negu 2003 m. ir sudaryti atitinkamai 17,5 tūkst. ha ir 8,5 tūkst. ha. Tačiau derlius dar neprognozuojamas. Tikimasi, kad dėl padidėjusio svogūnų augintojų skaičiaus pasėliai bus didesni ir **Lenkijoje**. Tai gali turėti neigiamos įtakos kainoms. **Ispanijos** žemės ūkio ministerija informuoja, kad bendras svogūnų plotas turėtų padidėti daugiau kaip 10%. Ankstyvųjų svogūnų plotai turėjo padidėti apie 13% – iki 3,8 tūkst. ha. Tuo tarpu derlius padidėjo tik 10% – iki 151,7 tūkst. t. Manoma, kad kainoms nukritus iki 2002 m. lygio dalis ankstyvųjų svogūnų liko nenuimta. Prognozuojama, kad vėlesnei realizacijai skirtų svogūnų pasėlių plotai padidėjo 7% – iki 13,1 tūkst. ha.

Pagal ŽŪMPRIS, LDAA, AgroEurope ir kitus šaltinius parengė Z.Cironkienė ir D. Reipienė, tel.: (8-37) 397449

Bulvių, daržovių, vaisių ir uogų kainos Lenkijos didmeninės prekybos bazėse 2004 m. 08 03-05, Lt/kg*

Viešovė	Broniškė		Liublinas		Poznanė		Sandomierz		Rzeszovas		
	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	
Daržovės, vaisiai, uogos											
Bulvės	0,23	0,31	0,23	0,47	0,23	0,26	0,23	0,31	-	-	
Svogūnai	0,71	0,86	0,63	0,94	0,71	0,78	0,55	0,78	0,94	1,02	
Morkos	0,39	0,71	0,47	0,78	0,47	0,63	0,39	0,47	0,63	0,94	
Gūžiniai kopūstai	0,20	0,23	-	-	-	-	0,23	0,31	-	-	
Švieži gūžiniai kopūstai**	0,51	0,71	0,31	0,47	0,47	0,55	-	-	-	-	
Žiediniai kopūstai**	0,47	0,78	-	-	0,71	1,18	0,63	0,78	1,18	1,41	
Kiniški kopūstai	0,78	0,94	-	-	0,63**	0,78**	-	-	-	-	
Agurkai (ilgi)	-	-	0,78	1,41	-	-	1,25	1,41	1,41	1,57	
Agurkai (trumpi)	1,65	1,96	-	-	1,02	1,25	1,18	1,25	-	-	
Pomidorai	1,45	1,73	0,94	1,43	1,18	1,73	1,41	1,65	1,02	1,80	
Burokėliai	0,23	0,35	0,31	0,63	0,47	0,47	0,20	0,31	0,47	0,55	
Salierai	1,73	2,35	2,20	3,14	1,96	2,04	2,35	2,75	1,57	2,35	
Salotos**	0,39	0,78	0,31	0,55	0,45	0,53	0,31	0,39	0,47	0,55	
Kriaušės	0,78	1,96	1,18	3,92	0,78	1,96	-	-	2,09	2,09	
Desertiniai obuoliai	<i>Close</i>	0,78	0,94	0,47	0,78	0,68	1,31	0,52	0,78	-	-
	<i>Early Geneva</i>	1,04	1,83	-	-	-	-	0,94	1,73	1,57	1,57
	<i>Papierowski</i>	0,78	1,04	-	-	0,73	1,57	-	-	1,04	1,31
Avietės	6,28	7,85	-	-	6,28	9,41	4,71	6,28	1,96	1,96	
Braškės	3,92	7,06	-	-	3,92	7,06	-	-	-	-	
Raudonieji serbentai	2,04	2,35	-	-	2,94	3,92	-	-	-	-	
Slyvos	0,78	1,96	0,39	1,96	0,78	1,96	-	-	0,78	2,75	
Trešnės	1,96	3,92	1,96	2,35	3,14	3,92	-	-	-	-	
Vyšnios	1,25	1,41	0,78	1,18	1,25	1,41	0,78	0,94	1,18	1,18	

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą
**vnt.kaina

Šaltinis: ZSRIR

Europos Sąjungos Bendrosios žemės ūkio politikos apžvalga

EUROPOS POLITIKOS NAUJIENOS

Ženevoje pasiektas PPO susitarimas dėl tolimesnių derybų principų

Š.m. liepos 30 d. visos 147 PPO narės pritarė Doha derybų raundo susitarimui dėl tolimesnių derybų principų, įskaitant išsipareigojimus žemės ūkio sektoriuje panaikinti visų formų eksporto subsidijas, sumažinti subsidijas, kurios iškreipia prekybą, bei visiems produktams padidinti patekimą į rinką. Kaip ir tikėtasi, susitarimas apima visus Doha derybų raundo klausimus, iš kurių sudėtingiausi buvo žemės ūkis ir ne žemės ūkio produktų patekimas į rinką. ES žemės ūkio komisaras Franz Fischler užsiminė, kad susitarimas dėl tolimesnių derybų principų užtikrina pereitų metų BŽŪP reformą bei taip pat reikalauja, kad kitos šalys prisiimtų panašius išsipareigojimus dėl vidaus paramos bei dėl eksporto subsidijų palaipsniuo panaikinimo. ES prekybos komisaras Pascal Lamy taip pat džiaugėsi derybų rezultatais.

Vidaus parama. Visa prekybą iškreipianti parama bus sumažinta, taikant pakopinę formulę, pagal kurią šalys, turinčios didesnę paramos lygį, paramą mažins daugiau, be to, priimti atskiri mažinimo išsipareigojimai dėl Gintarinės dėžės*, de minimis** ir Mėlynosios dėžės***. Mokėjimų pagal Mėlynąją dėžę apibrėžimai bus pakoreguoti, tačiau turės neviršyti maksimumo (5 proc. nuo vidutinės žemės ūkio produkcijos vertės, nors šalyse, kur šiai kategorijai priskiriamas ypač didelis paramos procentas (pvz., ES) bus vengiama „neproporcingo sumažinimo“). Mokėjimai, priskiriami Žaliajai dėžei****, nebus ribojami, nors apibrėžimai taip pat bus peržiūrėti. Besivystančioms šalims suteikiama daugiau lankstumo Gintarinės dėžės ir de minimis mokėjimų atveju.

Eksportas. Panaikinamos visos eksporto subsidijų formos per tam tikrą, nustatytą periodą metodais, kurie bus lygiagrečiai taikomi eksporto gražinamosioms išmokoms, eksporto kredito

elementams, iškreipiantiems prekybą, paramai maistu ir valstybinės prekybos subjektams. Besivystančios šalys ir toliau galės naudoti kai kurias priemones pagrįstą laikotarpį, kai išsivysčiusios šalys šias priemones jau bus panaikinusios. Įsipareigojimas apima ir draudimo programas.

Patekimas į rinką. Visos PPO šalys, išskyrus mažiausiai išsivysčiusias šalis, sumažins importo tarifus, taikydamos pakopinę formulę, kai aukštesni tarifai daugiau mažinami negu žemesni. Besivystančios šalys prisiima mažesnius įsipareigojimus. Šalys gali nurodyti jautrius produktus, tačiau ir jiems turės būti sudarytas geresnis patekimas į rinką, taikant tarifines kvotas ir tarifų mažinimą bei didinant dabartines tarifines kvotas. Besivystančios šalys taip pat galės nurodyti „specialius produktus“, kuriems bus taikomas lankstumas. Besivystančioms šalims nustatytas Specialus apsaugos mechanizmas, tačiau dėl Specialiosios žemės ūkio apsaugos išsivysčiusioms šalims derybos dar vyks. Taip pat derybų darbotvarkėje numatytas tarifų supaprastinimas. Išsivysčiusios ir besivystančios šalys, kurios turi galimybių, mažiausiai išsivysčiusioms turi pasiūlyti patekimą į rinką be kvotų ir muitų.

Kiti klausimai. Naujai įstojuosims narėms, atsižvelgiant į jų susirūpinimą, bus numatytos atskiros lanksčios sąlygos. Sektorių iniciatyva, diferenciniai eksporto mokesčiai ir geografinės nuorodos ir toliau lieka klausimais, kurie „domina, bet dėl jų kol kas susitarimo nepasiekta“. Eksporto draudimų ir apribojimų priemonės bus sustiprintos. Šiuo metu stebėseną ir priežiūrą reguliuojančios taisyklės bus sugriežtintos, siekiant pagerinti skaidrumą ir savalaikius pranešimus. Žemės ūkio priedo preambulėje pažymima, kad bus taip pat atsižvelgta ir į neprekybinius interesus.

*Gintarinė dėžė – jai priskiriamos visos žemės ūkio paramos priemonės, iškreipiančios gamybą ir prekybą. Bendra priemonių vertė turi būti mažinama. Po Urugvajaus raundo 34 PPO narės įsipareigojo mažinti paramą, priskiriamą šiai kategorijai. Narės, neturinčios tokių įsipareigojimų, privalo neviršyti 5 proc. nuo produkcijos vertės (de minimis dydžio), o besivystančios šalys – 10 proc.

** de minimis – žr. „Gintarinės dėžės“ aprašymą.

***Mėlynoji dėžė – išimtis iš taisyklės, kad visos su gamyba susietos subsidijos turi būti mažinamos arba neviršyti de minimis dydžio. Šiai kategorijai priskiriamos išmokos, susietos su pasėlių dydžiu ar gyvulių skaičiumi, tačiau mokamos pagal schemas, kurios riboja gamybą kvotomis arba žemės atidėjimu pūdymui.

****Žalioji dėžė – šios kategorijos subsidijos neiškreipia prekybos arba sukelia minimalų iškreipimą. Jos turi būti

finansuojamos valstybės (o ne nustačius aukštesnes kainas vartotojams) bei negali remti kainų. Pasireiškia tendencija, kad tai – programos, kurios netaikomos kuriam nors konkrečiam produktui bei tiesiogiai remia ūkininkų pajamas, nesusietai su gamybos dydžiais ar kainomis. Žaliosios dėžės priemonėms apribojimai po Urugvajaus raundo netaikomi.

Nesutarimai dėl ES biudžeto

Didžiausius indėlius į ES biudžetą skiriančios narės gali sukliudyti planams 2007-2013 m. padidinti Bendrijos išlaidas.

Vokietija, Olandija ir Jungtinė Karalystė rengiasi paskelbti veto 2007-2013 m. finansinei perspektyvai, jei Europos Parlamentas nepaprieštaraus Europos Komisijos ketinimui nustatyti, kad 1,14 proc. nuo bendrųjų pajamų būtų skiriama į ES biudžetą. Kitos trys narės, kurios ES biudžetui skiria daugiau lėšų nei iš jo susilaukia, – Austrija, Prancūzija ir Švedija – taip pat reikalauja, kad ES išlaidos būtų nustatytos ne daugiau 1 proc. dydžio nuo bendrųjų pajamų.

Europos Komisijos pirmininko Romano Prodi teigimu, ES reikia daugiau lėšų, ypač struktūrinėms programoms naujosiose narėse, kad būtų pasiekti užsibrėžti politiniai tikslai.

Susitarimas pasiektas vėliau negu numatyta (2005 m. birželio mėnesį) apsunktų pagrindinių struktūrinių schemų programavimą.

ES draudžia importuoti paukštieną iš Azijos

Europos Komisija iki šių metų gruodžio 15 d. pratęsė ES draudimą importuoti paukštieną iš 9 Azijos šalių (Kambodžos, Kinijos, Indonezijos, Japonijos, Laoso, Pakistano, Pietų Korėjos, Tailando ir Vietnamo). Šiose šalyse nuo 2003 m. gruodžio mėnesio užregistruoti paukščių gripo atvejai.

ANALIZĖ

PPO derybų esmė - subsidijų apribojimas

Nežiūrint, dėl kokios srities PPO derybose nesutaria išsivysčiusios ir mažiau išsivysčiusios šalys, pagrindinė priežastis yra ta, ar šalys taiko žemės ūkio subsidijavimą bei kokiu intensyvumu. Susitarimo svarbiausia dalis – toliau apriboti vidaus paramą. Besivystančioms šalims, kurioms iš tikrųjų Plėtos darbotvarkė turi būti palankiausia, naudos susilaukia tik aiškiai apibrėžus prekybą iškreipiančias subsidijas ir įsipareigojus panaikinti visas subsidijas žemės ūkiui per nustatytą laikotarpį. Būtent, išsivysčiusios šalys, subsidijuodamos žemės ūkį, reguliuoja eksportuojamą perteklių ir eksporto kainas. Daugiausia žalos pasaulio rinkoje padaro prekyba produkcijos pertekliumi dempingo pagrindais. Jei ES ir JAV nemokėtų savo ūkininkams subsidijų, sumažėtų žemės ūkio produkcija ir eksportas bei išaugtų pasaulinės kainos.

Pavyzdžiui, dėl subsidijavimo dabartinis kviečių eksportas iš JAV ir ES yra atitinkamai 46 proc. ir 34 proc. mažesnis už gamybos kaštus. Tačiau tai sąlygojančioms kasmetinėms subsidijoms – atitinkamai 14 mlrd. EUR ir 28 mlrd. EUR – netaikomas mažinimas pagal Urugvajaus raundo susitarimą, nes jos priskiriamos Mėlynajai dėžei. Ir nors šis susitarimas dėl tolimesnių derybų principų apribos Mėlynosios dėžės paramą, ES ir JAV jau žengė į kitą etapą, transformuodamos Mėlynosios dėžės subsidijas, kad jas galima būtų priskirti Žaliajai dėžei.

Įvertinus ES kviečių gamybos kaštus ir pajamas, matosi, kad eksporto subsidijas įmanoma panaikinti tik dėl to, kad vykdomas intensyvus produkcijos subsidijavimas. Panaikinus subsidijas, išliktų tik patys efektyviausi ūkiai, t.y. užauginantys 10 t/ha.

JAV ir ES didelę dalį paramos žemės ūkiui perorientuojant į Žaliosios dėžės kategoriją, eksportuojančios šalys vertins, ar Žaliosios dėžės subsidijų apibrėžimai ir apribojimai yra pakankami ir neįtakos gamybos. Tačiau atsižvelgiant į ES 2003 m. BŽŪP reformos sudėtingumą, visa tai įvertinti yra ypač sunku. Neaišku, kiek iš 30 mlrd. EUR, kasmet skiriamų Mėlynosios dėžės subsidijoms, susietoms su gamyba, bus atsieta nuo gamybos ir klasifikuosis Žaliosios dėžės kategorijai. Apie 17 mlrd.

EUR vis vien lieka Mėlynosios dėžės kategorijoje, kadangi vienos iš pagrindinių ES žemės ūkio gamintojų – Prancūzija ir Vokietija – neatsies paramos nuo gamybos jautienos ir pieno produktų sektoriuje bei dalinai ją atsies grūdų sektoriuje.

Tačiau subsidijos formos pakeitimas neturi jokio poveikio produkcijos apimtims, ypač JAV ir ES atveju, kur žemės ūkio subsidijavimas siekia galias tradicijas.

Įvertindamas 2003 m. BŽŪP reformą, Australijos žemės ūkio ir ekonominių išteklių biuras daro išvadą, kad „reforma turės mažą bendrąjį poveikį gamybai ir prekybai. Remiamos kainos bus sumažintos tik kai kurioms prekėms ir nors parama bus labiau atsieta nuo gamybos, pieno produktų ir jautienos vidaus kainos išliks aukštesnės už pasaulines. Gamintojai ir toliau savo gamybą grįš nerealiomis kainomis, todėl pagrindiniai iškreipimai nebus pašalinti. Net ir visai arba dalinai atsiejus žemės ūkio subsidijas nuo gamybos, jos vis vien skatins gamybą. Tai pat išliks daugelis gamybos struktūrų.”

Jei Žaliosios dėžės subsidijos skatina eksportą, vadinasi, jos iškreipia prekybą ir turi būti ribojamos bei mažinamos, todėl besivystančios šalys ragina bešališkai peržiūrėti Žaliosios dėžės kriterijus ir šių subsidijų pasekmes gamybai ir prekybai.

Šaltinis: ŽŪM, tel.: (8-5) 2391360, 2391359,
el. paštas: e-zinios@zum.lt

Šaltinių sutrumpinimai

AMA	– Agrarmarkt Austria, Austrija
ARIS	– Agrarnaja Rynočnaja Informacionaja Sistema, Rusija
ARR	– Agencja Rynku Rolnego, Lenkija
EKI	– Eesti Konjunkturiinstituut, Estija
HGCA	– Home Grown Cereals Authority, D. Britanija
IKAR	– Institut Konjuktury Agrarnovo Rynka, Rusija
LDAA	– Lietuvos daržovių augintojų asociacija
LVAEI	– Latvijas Valsts Agraras Ekonomikas Instituts, Latvija
LŽŪMPRRA	– Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra
MD	– Maitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
MLC	– Meat Livestock Commission, D. Britanija
NMA	– Nacionalinė mokėjimo agentūra
STD	– Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos vyriausybės
VMVT	– Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
ZMP	– Zentrale Markt- und Preisberichtsstelle, Vokietija
ZSRIR	– Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej, Lenkija
ŽŪM	– Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
ŽŪMPRIS	– Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema
USDA	– United States Department of Agriculture, JAV

© “Agro RINKA”

Leidėjas: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras
V. Kudirkos g. 18, Vilnius,
Tel. (8-5) 266 06 01

El. paštas: agrorinka@vic.lt

<http://www.vic.lt/ris>

Tiražas 2500 egz.

Maketavo R. Berūkštienė

Spausdino UAB “Lodvila”

Saltoniškių g. 29/3, Vilnius, tel.: (8-5) 2790111